

DARBININKAS

Vol. LXVII, Nr. 32
Rugpjūčio - August 20, 1982

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

Savaitės įvykiai

BAŽNYČIOS DVASINIS ATGIMIMAS

Iš Liet. Kat. Bažnyčios Kronikos Nr. 51

Po ilgai trukusių ir permainingų pasitarimų JAV planui evakuoti Palestinos išlaisvinimo organizacijos kovotojus iš vakarinio Beiruto pagaliau iš principo pritarė ir Izraelis. Izraelis reikalauja suteikti jam žinias, kiek ir kurią valstybę kovotojų bus evakuota, ir kad kariniai stebėtojai į vakarinį Beirutą atvyktų tik tada, kai dauguma palestiniečių kovotojų bus išgubenti.

Sirija, pakeisdama savo anksčiau nusistatymą, pareiškė sutinkanti priimti visus Palestinos išlaisvinimo organizacijos kovotojus iš Libano. Irakas taip pat sutiko priimti visus tuos kovotojus, kurių niekas kitas nenorės priimti. Sąlyginai sutinka priimti ir Alžiras, Jordanas, Egiptas, Sudanas, Jemenas ir Pietų Jemenas.

Prancūzija pirmoji iš Europos valstybių paskelbė nutraukianti karinių reikmenų pardavimo draudimą Argentiniui ir numato tuojau pristatyti jai kovos lėktuvų, ginkluotų tokiom pačiom raketom, kurios Falklando salų karo metu nuskandino du Britanijos karo laivus.

Tarptautinį karinių stebėtojų junginį paliaubom vakariniame Beirute prižiūrėti sudarys 800 amerikiečių, 800 prancūzų ir 400 italų karių.

Nepaisydamas susitarimo dėl Palestinos išlaisvinimo organizacijos kovotojų evakuacijos iš vakarinio Beiruto į kitas arabų valstybes, Izraelis savo puolimų prieš vakarinį Beirutą nenutraukė. Jo karo lėktuvai, karo laivai ir artilerija beveik kasdien puolė pasirinktus taikinius mieste, sugriovė daug pastatų ir užmušė šimtus civilinių gyventojų.

Argentinos prezidentas Reynoldo Bignone pareiškė, kad parlamento rinkimai 1983 neįvyks, bet vyriausybė ir toliau esanti nusistačiusi atstatyti krašte demokratiją.

JAV atstovų rūmai dviejų balsų dauguma atmetė rezoliuciją, reikalaujančią užšaldyti branduolinius ginklus.

Sov. S-ga, reaguodama į Glen Cove savivaldybės draudimą sovietų diplomatam naudotis miesto maudymosi baseiniais, teniso aikštėm ir golfo laukais, uždraudė JAV diplomatam Maskvoj naudotis Maskvos upės paplūdimiais.

Kinijos komunistų partijos kongresas įvyks rugsėjo 1.

Italijos maža, bet tvirta socialistų partija įsakė pasitraukti iš ministerių kabineto septyniems partijoms ministrams, ir dėl to ministerio pirmininko Giovanni Spadolini vyriausybė atsistatydino. Italijos prezidentas naują vyriausybę sudaryti pavedė tam pačiam respublikonų partijos kandidatui G. Spadolini.

JAV karo aviacijos taktinės oro vadovybės viršininkas gen. W.L. Creech pareiškė, kad Izraelio Libane naudojami JAV gamybos karo lėktuvai kritiškom aplinkybėm veikia gerai ir nesudaro jokių techniškių sunkumų. Nuo invazijos į Libaną pradžios Izraelio karo lėktuvai numušė 85 sovietų gamybos lėktuvus.

Prancūzijos valdomoj Korsikos saloj autonominio parlamento rinkimuose dešimieji išrinkti 29, kairieji 23 ir autonomijos sąjūdis 8 atstovus.

Afganistane per paskutiniu metu vykusias kovas žuvo 29 sovietų kariai. JAV įtaria, kad Afganistano kariuomenė naudoja prieš partizanus cheminius ginklus.

Kronikos 51 numeryje plačiau aprašoma, kaip buvo Lietuvoje po II pasaulinio karo, kaip buvo žlugdoma Bažnyčia, kaip prieita prie dvasinio jos atgimimo. Čia sutrauktai atpasakojame pagrindines straipsnio mintis.

Pasibaigus II pasauliniam karui, Lietuvoje prie valdžios vairo atsistojo kovingi bedieviai, pasiryžę visiškai sunaikinti Katalikų Bažnyčią. Dievą ir Tėvynę mylintiems lietuviams iškilo klausimas: kas bus toliau? Vilkaviškio kunigai kreipėsi į seną ir išmintingą savo ganytoją vysk. Karosą, prašydami patarimo naujoje situacijoje.

— Ką valdžia sakys, viską darykite priešingai, ir bus gerai, — atsakė ganytojas. Beliko šį patarimą įgyvendinti. Įvykiai gi vystėsi taip:

Uždarami vienuolynai, seminarijos

1945 uždarytos kunigų seminarijos Vilniuje, Telšiuose ir Vilkaviškyje. Suimti vysk. Teofilus Matulionis ir Vincentas Borisevičius.

1947 areštuotas Vilniaus arkivyskupijos arkivyskupas Mečislavas Reins (miręs Vladimiro kalėjime) ir Telšių vyskupas pagalbininkas Pranciškus Ramanauskas.

Trečdalis Lietuvos kunigų turėjo pereiti Gulagą.

Vysk. Vincentas Borisevičius sušaudytas.

1948-49 uždarinėjami vienuolynai, daugelis bažnyčių paverčiamos sandėliais ar panaudojamos profaniniams tikslams.

Lietuviai masiškai deportuojami į Sibirą.

Bažnyčios vyriausybė priverčiama leisti nebažnytines instrukcijas ir remti melagingą sovietinės valdžios "kovą už taiką".

Prisitaikymo keliu

Kan. Juozapas Stankevičius, Kauno arkivyskupijos, Vilkaviškio bei Kaišiadorių vyskupijos valdytojas, pranešė kunigams, jog negalima katekizuoti vaikų, lankyti tikinčiųjų, negalima vaikams patarnauti prie altoriaus.

Nemaža kunigų pradėjo savintis kurijos naują stilių.

Šiame periode buvo sulaužytas tautinis ir bažnytinis pasipriešinimas, o nusilenkusieji prievartai sugalvojo posakį: "Kakta sienos nepramuši".

Teroras Chruščiovo laikais

Teroras tęsėsi ir Chruščiovo laikais. Vienuolika kunigų ištremti į Gulagą, ištremti vyskupai Vincentas Sladkevičius (1959) ir Julijonas Steponavičius (1961). 1961 uždarama ką tik pastatyta Klaipėdos bažnyčia. Jos statytojai nuteisti.

Atgimimo pradžia

1964-65 reikia laikyti Lietuvos Katalikų Bažnyčios atgimimo pradžia. Kunigai pamažu išdrąsino ir pradėjo tai vienu, tai kitur grupėmis katekizuoti vaikus. Pamoksluose vis dažniau skambėjo drąsus žodis pabusti iš miego, iš baimės, iš sustingimo...

1968 aktyvieji kunigai nutarė reikalauti religinės laisvės minimumo.

Jau rašomi pareiškimai valdžiai dėl Bažnyčios diskriminacijos, dėl padėties Kauno kunigų seminarijoje. Po Vilkaviškio vyskupijos kunigų pareiškimų dėl Kauno seminarijos pasirašė 63 Vilkaviškio vyskupijos kunigai.

1969 sausio 18 Vilkaviškio kunigai Juozas Zdebskis ir Petras Dumbliauskas pasiuntė raštą Sovietų Sąjungos ministrų tarybai dėl Kauno kunigų seminarijos suvaržymų. Partija ir vyriausybė pasipiktino tokiu elgesiu. Kun. J. Zdebskiui ir kun. Sigitui Tamkevičiui neribotam laikui uždraudė eiti kunigo pareigas ir įsakė įsidarbinti. Abu kunigai metus dirbo melioracijoje.

Pasipriešinama

Valdžios represijos prieš kunigus neišgąsdino kunigų, bet priešingai — iššaukė religinį sąjūdį.

Jaunimas slapta organizuojasi, atlieka uždarus rekolekcijas. Pamažu atsigavo ir aktyviai pradėjo veikti slapti moterų vienuolynai.

1969 iškilo "Eucharistijos bičiulių" sąjūdis, užėmęs Lietuvos Bažnyčios atgimime labai svarbią vietą.

Valdžios represijos

1970 viena po kitos sudeginamos trys bažnyčios — Sangrūdoje, Gaurėje, Batakiuose. Tai buvo valdžios bedievių šantažas. Tegu pamato, kad kova už Bažnyčios teises yra beprasmiška.

1970 rugsėjo 9 už vaikų katekizaciją nuteisiamas kun. Antanas Šeškevičius, 1971 nuteisiami kun. Juozas Zdebskis, kun. Prosperas Bubnys. Tris ku-

nigus uždarė lageryje, o kiti kunigai dar uoliau vykdė vaikų katekizaciją. Tikintieji per visą Lietuvą pradėjo rinkti parašus po memorandumu, kurį vėliau pasaulis pavadinęs "17,000 tikinčiųjų memorandumu".

Tas memorandumas 1972 vasario 7 per Jungtines Tautas buvo įteiktas sovietinei vyriausybei. Sovietinė valdžia išprievartavo Lietuvos ordinarus, kad pasmerktų memorandumą, tačiau judėjimo už Bažnyčios laisvę nesustabdė.

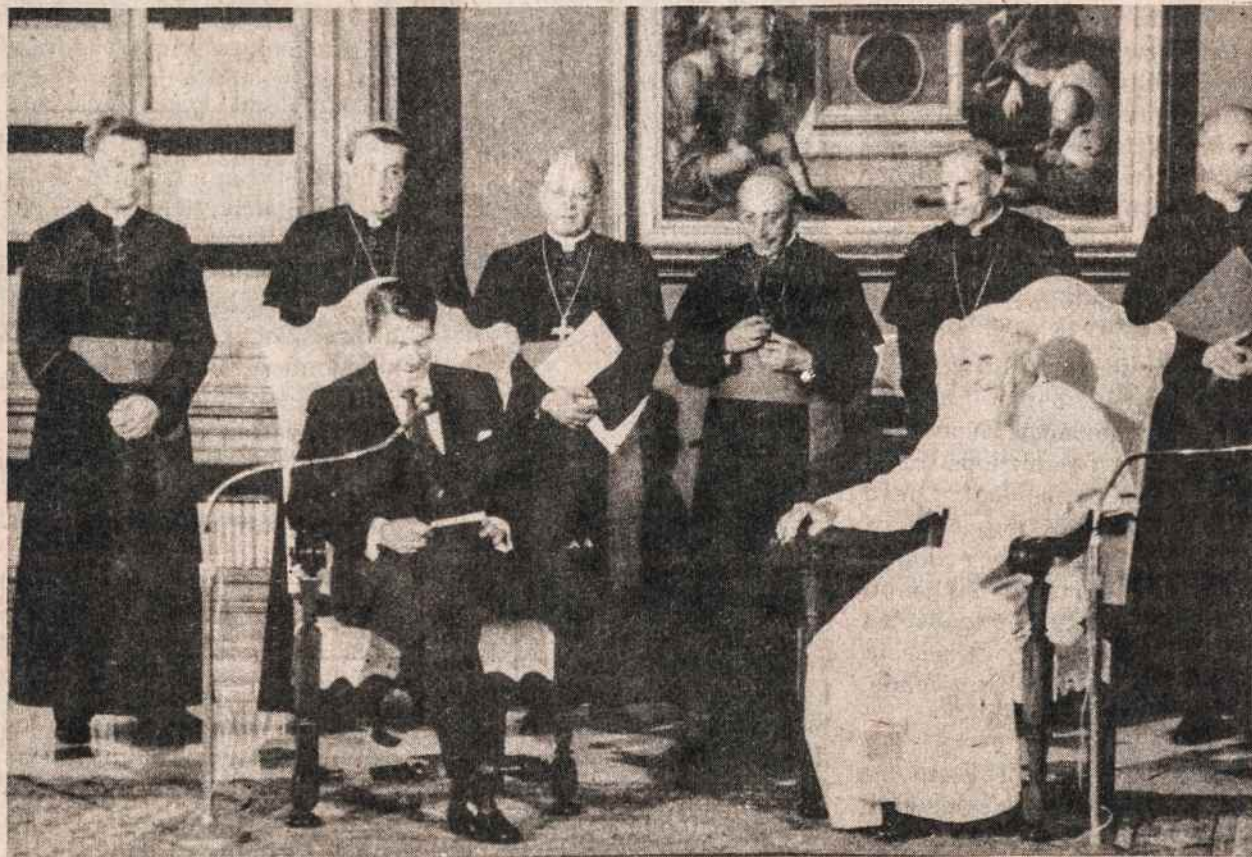
Pasirodo Kronika

1972 kovo 19 pasirodė pirmasis Liet. Kat. Bažnyčios Kronikos numeris. Kronika Lietuvos K. Bažnyčios atgimime užėmė vieną iš reikšmingiausių vietų.

1972 pradėjo organizuotis neakivaizdinė kunigų seminarija, kuri veikia ir dabar ir kuri sovietinei valdžiai kelia rimtą nerimą. Šios seminarijos įsikūrimas buvo vienas iš pozityviausių žingsnių pokario Lietuvos. K. Bažnyčios gyvenime. Jos įsikūrimo iniciatoriais buvo KGB į seminariją neprileisti jaunuoliai.

Pasirodo nauji laikraščiai

Šalia Kronikos vienas po kito pasirodo kiti pagrindinio laikraščiai: Aušra, Dievas ir Tėvynė, (nukelta į 2 psl.)

Kai Amerikos prezidentas laukėsi Vatikane pas popiežių Joną Paulių II. Iš k. msgr. Audrys J. Bačkis, arkivyskupas Silvestrinis, arkivyskupas Martinez, kardinolas Casaroli, vyskupas Martin.

NAUJI LIETUVOS APAŠTALINIAI ADMINISTRATORIAI ITALŲ SPAUDOJ

Italijos valstybinė televizija ir svarbieji laikraščiai paminėjo žinią apie dviejų naujų apaštalinų administratorių paskyrimą Lietuvos vyskupijom — Kaišiadorim ir Telšiam.

Romos dienraštis "Il Tempo" primena, jog tai pirmi vyskupų paskyrimai Lietuvoj po daugelio metų. Iš šešių Lietuvos vyskupijų, rašo dienraštis, iki šiol tik trys buvo valdomos apaštalinų administratorių, kai tuo tarpu dabar jau penkios vyskupijos bus valdomos vyskupų administratorių, įskaitant Kauno ir Vilkaviškio vyskupijas, kurios yra valdomos vieno vyskupo.

Be to ir po šių naujų paskyrimų, rašoma dienrašty, vyskupijų padėtis Lietuvoj nėra normali, nes nėra viena iš šešių vyskupijų nėra valdoma vyskupo ordinario. Be to, vis dar nėra iš-

spręstas Vilniaus vyskupijos klausimas. Vilniaus vyskupijos apaštalinis administratorius vyskupas Julijonas Steponavičius tebegyvena tremtyje, negalėdamas eiti savo pareigų. Esama ir kitų neišspręstų problemų Lietuvos bažnytniame gyvenime.

Barboros Radvilaitės palaikai į Krokuvą?

Paryžiaus lenkų "Kultura" savo gegužės laidoje praneša apie "neįtikėtiną" sumanymą: "Lenkijos Liaudies Respublikos Moterų Sąjunga" sausio mėnesį nutarė į Vavelį Krokuvoje iš Vilniaus perkelti Barboros Radvilaitės palaikus, nes ji turėtų būti palaidota šalia savo vyro, karaliaus Žygimanto Augusto. Ryšium su šiuo perkėlimu gruodžio 4 planuojamas iškilmas. Karalius Žygimantas Augustas

POPIEŽIAUS JONO PAULIAUS II SVEIKINIMAI LIETUVIŲ TAUTAI

Popiežius Jonas Paulius II dviejų apaštalinų administratorių vyskupijom paskyrimo proga pasiuntė telegramą Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkui vyskupui Liudvikui Povilionui ir drauge visai Lietuvos Bažnyčiai. Telegramos lotyniškas tekstas buvo paskelbtas Vatikano dienraštyje "L'Osservatore Romano" liepos 29 d. Štai popiežiaus sveikinimas:

Meilė mum labai brangiai Lietuvos Bažnyčiai ir rūpestis jos reikalais skatina mus prabilti į jus, broliai vyskupai, šią laimingą dieną, kai yra konsekruojamas naujas vyskupas Antanas Vaičius, paskirtas Telšių vyskupijos ir Klaipėdos prelatūros apaštalinio administratoriumi. Lietuvių katalikų bendruomenės džiaugsmu dalinamės ir mes, juo labiau, kad garbingasis sielų ganytojas Vincentas Sladkevičius sugrįžta į vyskupišką darbą kaip Kaišiadorių vyskupijos apaštalinis administratorius.

Vyskupas yra neįkainojama Bažnyčiai suteikta Dievo dovana. Vyskupas yra apaštalų įpėdinis, rankų uždėjimu bei konsekracijos žodžiais gavęs Šventosios Dvasios malonę ir sakralinį charakterį, o tuo pačiu ir galią vykdyti paties Kristaus — mokytojo, ganytojo ir tėvo misiją. Jo vardu veikti ugdant Dievo tautą tiesoje ir šventume, rūpinantis jos gerove, malda, pamokymais ir meilės darbais.

Kunigai, iš savo pusės, dalyvaujantys toje pačioje Kristaus kunigystės misijoje, pripažįsta vyskupą kaip tėvą ir jo pagarbiam klausom. Pagaliau visa katalikų bendruomenė Lietuvoje, kuri išpažindama savo tikėjimą yra patyrusi tiek daug įvairių sunkumų ir kliūčių, tebūna vyskupų ganytojų saugojama, globojama, stiprinama tikėjimo

viltuje ir ištvermėje, kad galėtų toliau ugdyti visas tas krikščioniškas vertybes ir dorybes, kurios sudaro tautos kultūrinį turtą ir mokslinį lobį."

☆

Baigdamas popiežius paveda visus Lietuvos katalikus Gailėtingosios Dievo Motinos globai ir iš širdies suteikia apaštalinį palaiminimą vyskupam, kunigam, Dievo tarnybai pašauktam jaunimui, taip pat tiem, kurie yra pasišventę Dievui, ir visiem Lietuvos tikintiesiems.

Šis popiežiaus laiškas buvo paskaitytas Kauno katedroje liepos 25 šventinant vysk. Antaną Vaičių. Kaip minėjome, Lietuvos vyskupai taip pat telegrama padėjo popiežiui už atsiųstą sveikinimą ir padarėsimą.

VOKIEČIŲ SPAUDA APIE LIETUVIŲ SVEIKINIMĄ POPIEŽIUI

Vakarų Vokietijos katalikų žinių agentūra KNA paskelbė ištraukas Lietuvos kunigų ir tikinčiųjų sveikinimo popiežiui. (Tas sveikinimas buvo išspausdintas praeitame Darbininko numeryje. Jis yra įdėtas į Kronikos 51 numerį).

Vokiečių žinių agentūra iškelia mintį, jog Lietuvos tikintieji brandina mintį, kad 1987 metais, minint krikščionybės įvedimo Lietuvoje 600 metų sukaktį, Lietuva galėsianti deramai sutikti Šventąjį Tėvą prie Aušros Vartų Dievo Motinos.

Agentūra taip pat pažymi, kad Lietuvos kunigai ir tikintieji dėkoja popiežiui už pasaulio dėmesio atkreipimą į mažą katalikišką tautą, kuri jau 40 metų veda gyvybinę kovą už Dievą žmonių širdyse, už Bažnyčios ir tautos egzistenciją.

OK. LIETUVOJE MIRĖ KUN. T. VINKŠNELIS

Okupuotoje Lietuvoje liepos 18 mirė Suvainiško klebonas a.a. kun. Titas Vinkšnelis, Panevėžio vyskupijos kunigas. Palaidotas liepos 21 savo gimtajame Pandėly.

Velionis buvo gimęs 1904 kovo 27. Kunigu iššventintas Kaune 1930 balandžio 14. Dirbo įvairiose parapijose vikaru ir vėliau klebonu. Paskutiniu laikų buvo Suvainiškyje, Rokiškio apskrityje. Prieš porą metų jis buvo atšventęs kunigystės aukštinį jubiliejų.

Tai jau dešimtas kunigas, šiemet miręs okupuotoje Lietuvoje ir trečias iš Panevėžio vyskupijos.

— Olandijoje įsikūręs lietuviškas meno ansamblis "Daina" po sėkmingų gastrolių Belgijos ir Prancūzijos lietuvių bendruomenėse birželio mėnesį surengė pirmąjį koncertą olandų publikai Amsterdame. Ansamblis, kurį sudaro lietuviškai dainuojantis olandų jaunimas, beveik dvi valandas užtrukusiam koncerte atliko vienuolika lietuviškų dainų. Kitas dainas padainavo viešnia iš Paryžiaus Jolanda Vaičiūtė. Buvo skaitomi lietuviškų pasakų vertimai į olandų kalbą. Žurnalistas Kaplanas supažindino vakaro dalyvius su lietuvių liaudies dainų grožiu.

— Septintoji Lietuvių Tautinių Šokių šventė rengiama 1984 liepos 1 Clevelande, moderniaime 17,000 žiūrovų talpinančiame Kolizijejuje.

Rašytojas Anatolijus Kairys laimėjo šių metų Dirvos novelės konkursą už novelę Vaidilutė. Konkurso mecenatas yra Simas Kašielionis. Premija bus įteikiama rugpjūčio 21 Beverley Shores, Ind., Kazimiero ir Elenos Pocių sodyboje, ALTS East Chicagos skryniaus gegužinės metu.

(Elta)

IŠ PAVERTGOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Paskirtos 1982 metų Lietuvos respublikinės premijos. *Literatūros premiją* gavo Algimantas Pocius už apsakymų rinkinį "Išskridę iš lizdo" (1980) ir Algimantas Zurba už romaną "Integralas" (1981) ir už apsakymų knygelę vaikams "Išmeskit narvelį" (1978). Už literatūros kritiką premija paskirta Ričardui

L. Pakalniškiui už knygą "Lietuvių poema" (1981). *Muzikos premija* paskirta dirigentui Jonui Dainiui Aleksai už dirigavimą E. Balsio operos "Keliuonė į Tilžę", taip pat už dirigavimą Dž. Verdžio operos "Don Karlos" ir už ilgametę kūrybinę veiklą. *Aktorius Adomaitis* už Mindaugo ir Mažvydo vaidmenis Jst. Marcinkevičiaus dramose, taip pat už Gabrieliaus Borkmano vaidmenį H. Ibseno dramoje. *Už knygų iliustracijas* premija paskirta Vytautui Baltramiejui Valiui už iliustracijas Maironio "Pavasario balsams" (1975-76), už iliustracijas E. Mieželaičio knygai "Čia Lietuva" (1976), už iliustracijas Jst. Marcinkevičiaus "Mažvydai" (1977-78), taip pat už J. Degutytės knygos "Tylos valandos" (1977-78) iliustracijas, už estampų ciklą "Vilniaus architektūra" (1971-77) ir už Vilniaus universiteto skaityklos sieninę tapybą. *Skulptorius Stanislovas Kuzma* premiją laimėjo už skulptūras "Žirgas ir sakalas", "Eglė ir žilvinas", "Draugystės liepsna", pastatytas Šilutės rajono Juknaičiuose, taip pat už skulptūras Vilniaus akademinio dramos teatro fasadui ir foje — "Mūsų šventė" ir "Versmė".

— Atkreiptas dėmesys į senuosius lituanistinius raštus. LMA lietuvių kalbos ir literatūros institute buvo sukvietas specialus posėdis, kuriame pri-

siminta, kad lenkų, gudų ir rusų senoji literatūra yra leidžiama gausiais, moksliskai paruoštais leidiniais, o tuo tarpu Lietuvoje toje srityje beveik nieko nepadaryta ir nedaroma. Tik lietuviški senieji leidiniai kiek moksliskai panagrinėti, o daug svarbių lituanistinių veikalų yra parašyti lotynų, vokiečių, rusų kalbomis. Vilniuje ir kituose miestuose veikusios spaustuviės, knygų leidyklos. Tai tritis, kuri kviečianti Lietuvos mokslininkus lituanistus. Pirmiausia esą reikalinga sudaryti bibliografinį sąrašą, o tada planingai ir moksliskai spaudai paruošti pačius veikalus. Tai gražūs užmojai ir planai, bet ar jie okupacinėse sąlygose lengvai įvykdomi, sunku spėti. Gali taip atsitikti, kaip atsitiko su Vijkko-Kojelavičiaus spaudai paruošta ir jau spausdinama Lietuvos istorija, kai "vyresnysis brolis" rusas pamato savo bjaurius darbus istorijos veidrodyje. Pasitarime dalyvavo gausus būrys Lietuvos mokslininkų. Posėdžiui vadovavo K. Korsakas, kalbėjo K. Doveika, V. Areška, B. Kazlauskas, M. Ročka, L. Gineitis, J. Jurginis, E. Ulčinaitė, V. Mažiulis, J. Palionis, P. Dičius, J. Vaitkus, A. Vanagas, J. Tumelis, V. Ambrazas.

— Lietuvoje su didelėmis iškilėmis minima Lietuvos į Sov. Sąjungą prievartinio įjungimo sukaktis (42 metai). Prievartinis įjungimas spaudoje vadinamas entuziastišku savanorišku įsijungimu. Krinta į akis rašytojo Jono Avyžiaus "Literatūros ir meno" laikraštyje paskelbtas straipsnis. Rašytojas kalba iškil-

mingu pakiliu stiliumi ir negaili smilkalų primetai vergijos santvarkai. Įjungimą į Sov. Sąjungą jis vadina didžiu lietuvių tautos žygiu. J. Avyžiaus romanuose randame ir blaivaus kritiško žvilgsnio į komunizmo statybą, tuo tarpu straipsnyje tėra tik gyrimas, smilkymas. Tačiau ir pro smilkalų dūmus blykstelėja vienas kitas tikrovės brūkšnis. J. Avyžius pasakoja, kaip jis, dar tuomet paauglys, matė Jonišio turgavietėje riedančius sovietinius tankus, o žmonės pavergėjus pasitikę su gėlėmis. Nerašo Avyžius, kad tie sutikėjai buvo ne lietuvių, bet "išrinktosios tautos" vaikai, išdavę savo kraštą, kuriame saugiai ir sočiai nuo senų laikų gyveno, o lietuviai savo laisvės laidotuves sutiko su ašaromis, o ne su gėlėmis. Be abejo, Avyžius matė ir ašaras, bet dabar apie jas tyli, nes sovietinė santvarka ir patį rašytoją iškėlė į naujosios klasės privilegijuotą luomą. Tokius straipsnius žymiam rašytojui turėtų būti gėda skelbti spaudoje.

— Liepos 20 Strėvininkuose palaidota dailininkė Teodora Miknevičienė. Buvo gimusi 1909 liepos 1 Panevėžyje. Nuo 1932 su pertraukomis mokėsi Kauno meno mokykloje. Išgijusi keramikės specialybę, T. Miknevičienė paskiriama dėstytoja į Kauno taikomosios dailės institutą, nuo 1951 perkeliama į Vilniaus dailės institutą katedros vedėja. Jos kūrybinis palikimas yra gana gausus: dekoratyviniai indai, grupinės statulėlės, kaukės. Nekrologe gėrimasi jos pedagoginiais sugebėjimais.

— Įsteigtos dvi premijos gamtos mokslininkams. Už kūrybinį indelį gamtos apsaugai ir biologijos mokslui kas treči metai būsianti skiriama Tado Ivanausko vardo mokslinė premija. Už mokslinį darbą eksperimentinės zoologijos srityje kas treči metai būsianti skiriama Prano Šivickio vardo mokslinė premija.

— Šią vasarą Lietuvoje dirba kelios mokslinės ekspedicijos. Archeologų grupei vadovauja istorijos mokslų daktarė R. Rimantienė. Varėnos rajone archeologai tiria vietas, kuriose yra akmenų amžiaus kultūros liekanų. Ekspedicija žodynui medžiagos rinkti išvyko į Šakių rajoną. Etnografinę medžiagą kraštotyrininkai rinko Ignalinos, Alytaus, Vilkaviškio, Skuodo, Biržų, Prienų rajonuose. Būdinga, kad šalia rimtų etnografinių duomenų apie išnykstančias senąsias kaimų sodybas kraštotyrininkams buvo pavesta rinkti medžiagą apie prievartinį kolchozų kūrimą.

Pr. N.

buvusi labai neefektyvi, jei mūsų broliai Vakaruose nebūtų jos parėmę masinės komunikacijos priemonėmis, organizuota malda ir kitomis formomis. Už šią pagalbą Lietuvos katalikai labai dėkingi visoms radijo stotims, laikraščių redakcijoms, informacijos tarnyboms ir visiems, kurie vienokiu ar kitokiu būdu garsino pasaulyje diskriminuojamą Lietuvos katalikų vargus arba meldėsi už Lietuvą.

Sėkmingai ateities kovai už Bažnyčios laisvę reikia, kad Lietuvos kunigai ir tikintieji nepasijustų esą "vienų vieni", bet kad būtų laisvojo pasaulio moraliai palaikomi.

piežius Jonas Paulius II, daug kartų parodęs Lietuvai išskirtinį dėmesį. Tiek jo pavyzdys, tiek jo padarantys žodžiai įkvėpė ir įkvepia Lietuvos kunigams bei tikintiesiems energingai ginti Bažnyčios teises ir likti ištikimais Kristui.

1980 Lietuvoje kunigai pradėjo plačią akciją už tautos blaivinimą. Sovietinė valdžia trukdė šiai akcijai, neleido įkurti Blai-vybės draugijos.

Labai reikšmingas Bažnyčios gyvenime įvykis yra ir Kunigų tarybų įkūrimas, su kuriuo sovietinė valdžia irgi kovojo. KGB ypatingai bijo, kad tikėjimu domisi vis daugiau Lietuvos jaunimo ir kad šis jaunimas jau sugeba organizuotis.

Išvados

Praėjus kovos už Bažnyčios laisvę dešimtmečiui, jau galima padaryti kai kurias išvadas:

Atsižvelgiant į labai sunkias sąlygas, laimėta tikrai daug: sovietinė valdžia praplėtė Kunigų seminarijos limitą, kunigai viešai pradėjo katekizuoti vaikus, leisti juos prie altoriaus, bažnyčiose padaugėjo jaunimo, dauguma kunigų nebepaiso valdžios nuostatų, nebebijo prarasti registracijos pažymėjimo. Vietoj liūdno perspektyvos, kad Lietuvos K. Bažnyčia yra suniveliuota iki Rusijos Pravoslavų Bažnyčios lygio ji per dešimt metų dvasiškai atsinaujino ir išaugo, ypač kokybiškai.

Visa tai pasiekta tik aktyvios kovos ir aukos kaina. Sėdėjimas, laukiant geresnių laikų ir bijant prasimušti galvą į sieną, visada buvo ir bus Bažnyčiai pražūtingas.

Vakarų parama
Kova už Bažnyčios laisvę būtų

KAIP NUSKENDO BROLIAI KUNIGAI SABAI

Jau buvom skelbę, kad Kanadoje nuskeno broliai kunigai — Augustinas ir Antanas Sabai. Jie nuskeno liepos 25, sekmadienį, Hurono ežere prie Blind River vietovės, Ontario provincijoje, ir vakarus nuo Sudburio. Antanas Sabas buvo 75 metų, Augustinas — 68 metų.

Jiedu ten maudėsi apie 3:45 v. popiet. Jų dingimas policijai buvo praneštas 9 v.v. Policijos nariai kitą dieną juos rado nuskenusius 66 metrų nuotolyje

nuo kranto, kur vandens gylis buvo 2 metrai.

Gydytojai nustatė, kad kun. Antanas vandenį buvo išstiktas širdies priepuolio. Brolis kun. Augustinas šoko gelbėti ir gelbėdamas pats nuskeno. Jie buvo rasti ežero dugne tvirtai susikabinę.

Is savo bažnyčių, kuriose jie tarnavo, buvo palaidoti liepos 28 drauge Sudburio katalikų kapinėse. Laidotuvėse dalyvavo keli vyskupai, daug kunigų ir daug abiejų parapijų žmonių.

Savaitės įvykiai

JAV-bėm pavyko užblokuoti Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos konferencijoj trečiojo pasaulio valstybių pastangas kontroliuoti informacijų pasikeitimą.

Indonezijos, Malaizijos, Filipinų, Singapuro ir Tailando užsienio reikalų ministrai savo konferencijoj nutarė pareikalauti, kad Vietnamas atitrauktų savo karines pajėgas iš Kambodijos ir įvykdytų ten tarptautinėj priežiūroj laisvus rinkimus.

Kenijoje per nesėkmingą sukilimą prieš vyriausybę žuvo 145 žmonės, o medžiaginiai nuostoliai siekia 111 mil. dol. Vyriausybė dėl sukilimo areštavo apie 3,000 žmonių, kurių tarpe yra ir visa krašto karo aviacija.

Valstybės departamentas, reaguodamas į Newsweek žurnalo Maskvos įstaigos viršininko Andrew Nagorski ištrėmimą, neleido grįžti į JAV iš atostogų Izvestia korespondentui.

Ginkluoti armėnų teroristai išsprogdino bombą Turkijos tarptautinio aerodromo laukiamojoj salėj ir automatinį ginklų ugnim užmušė 9 ir sužeidė 66 žmones. Teroristai reikalavo paleisti iš JAV kalėjimų ten laikomus armėnus, nes kitaip jie imsias panašų žygių ir JAV.

Nežinomi teroristai išsprogdino bombą ir automatiniais ginklais apšaudė Paryžių pagarsėjusį Joe Goldberg "košer" restoraną, užmušdami 6 ir sužeisdami 22 žmones.

Izraelio min. pirmininkas Begin paragino Prancūzijos prezidentą Mitterand imtis priemonių apsaugoti Prancūzijos žydams nuo teroristų, nes kitaip jis paraginsias Prancūzijos jaunas žydus sudaryti apsaugos būrius kovai su teroristais.

Valstybės departamentas paskelbė, kad Izraelio lėktuvai, karo laivai ir sausumos pajėgos tris kartus sutrukdė JAV malūnsparnių palaikomą susisiekimą tarp Viduržemio jūroj laikomų karo laivų ir Libano. JAV dėl to pareiškė protestą.

Popiežius Jonas Paulius II, solidarizuodamas su Libano karo aukom, paprašė Nobelio taikos premijos laureatę motiną Teresę aplankyti vakarinį Beirutą.

Izraelis susprogdino vakariniam Jordano krante du arabų nauoliui metę padegamąją bombą į Izraelio autobusą ir lengvai sužeidė vieną keleivį.

Pristatant kongreso atstovė iš Marylando — Barbarą Mikulski demokratų partijos suvažiavime Philadelphiaje. Iš k. B. Mikulski, kalba dr. S. Aiello. Toliau matosi R. Česonis, A. Danta, J. Viesulienė ir dail. Romas Viesulas. Nuotr. Alg. Česonio

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northporth, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliam pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventems, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Verilli, Altschuler Schwartz, Inc. N.Y. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options fondus, commodities, auksą, atidaryti IRA planus. Suinteresuoti skambinkite 212 644-5580 arba nemokamai iš visur tel. 800-223-1512.

LIETUVIŲ HADJO VALANDA WORCESTER, MA. — WICN 90.5 FM. Trečiadieniais 8:30-9:30 v.v., šeštadieniais 5-6 v.v. Inž. Ed. V. Mellus Jr., vedėjas, 23 Shirley Rd., Shrewsbury, MA. 01545. Tel. 617 852-3665.

NEW JERSEY, NEW YORK — "Lietuvos Atsiminimai", šeštad. WEVD 8-9 val. vak. 97.9 FM. Taip pat "Music of Lithuania", trečiad., 6:05-7:00 val. vak., iš WSOU, 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE SV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino

MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSŲ VIENINTELE VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

NAUJAS DANTŲ GYDymo CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas
VISA MASTERCHARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrengimai, patogus privačias kabinas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

1982
KELIONĖS Į LIETUVĄ

PRAŠYKITE DAUGIAU INFORMACIJŲ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y., 11207Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 centsPOSTMASTER: Send Change of Address Notice to: 341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA. LDS organa DARBININKA ir LIET. ŽINIAS • Prenumerata metams \$1.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija laisvai savo nuostatai • Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiskia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

ISSN 0011-6637

Redaguoją REDAKCINE KOMISIJA

Išleiskime istoriją

Visi žinome, kaip Lietuvoje yra klastojama, žalojama Lietuvos istorija. Ji tiesiog ir nedėstoma mokyklose, nes toks dėstymas juk nepalankus okupantams.

Tiek Lietuvoje leidžiama pagrindžio spauda, tiek iš ten atkeliavę žmonės nusiskundžia, kad labai sunku gauti Lietuvos „Lietuvos istoriją“. Tokia A. Šapokos „Lietuvos istorija“ yra viena iš brangiausių knygų. Ji net nusišalinėjama. Reikia naujos „Lietuvos istorijos“. Pavergtas kraštas to padaryti negali. Tai yra išeivijos šventa pareiga.

Tiesa, lietuviai nėra linkę per daug domėtis savo praeitimi, Lietuvos istorija. Apie savo praeitį mažai organizuoja platesnių monografijų, specialių leidinių.

Teko matyti pas vieną istoriką, kaip lenkai leido istorinius veikalus ryšium su savo krikščionybės 1000 metų įvedimu. Buvo visa eilė tomų, kurie buvo čia Vakaruose parašyti ir išleisti. Štai artėjame prie krikščionybės Lietuvoje įvedimo 600 metų jubiliejaus, o dar nėra suplanuota nė vieno istorinio veikalo. O jie būtų labai reikalingi šia proga. Reikalingi net ir kitom kalbom.

Apie Lietuvos istorijos leidimą kalbėta anksčiau, bet dabar, atrodo, kalbos pritilo.

Tačiau reikalas yra labai skubus, neatidėliotinas. Pradžiai reikia parankaus nedidelio kišeninio formato tomo. Ten turi būti suglaustai aprašyta visa istorija, nuo seniausių laikų iki šių dienų. Ypač turi būti objektyviai aprašyti nepriklausomybės laikai, Lietuvos pažanga, okupacijos, emigracija, išeivijos gyvenimas.

Užkalbinti istorikai kažkaip nejaukiai pasijaučia. Jiem atrodo, kad toks sumanymas per menkas jų pajėgom. Galbūt jiems per menkas, bet mum tokia

knyga labai reikalinga. Ją gali parašyti ir neistorikas. Svarbu, kad ji būtų parašyta stilingai, gražia lietuvių kalba. Paskui gali peržiūrėti ir istorikai. Knyga reikalinga mūsų propagandai, mūsų kovos laukui. Todėl jos parengimas ir parašymas yra labai galingas darbas. Istorija laukia autorių, kurie drįstų sėsti prie stalo ir ją parašyti.

O kas ją išleis? Kas?

Dažnai nutinka, kai reikalai patenka į bendrines įstaigas ir ten užkliūva metų metams. Būtų gera, kad iniciatyvos imtųsi privačios įstaigos. Juk tiek daug yra leidyklų, sumanių organizatorių, laikraščių leidybų. Argi neatsiras, kas išleis Lietuvos istoriją. Juk Juozas Kapočius yra parodęs daug sumanumo, išleisdamas Lietuvos Enciklopediją. Ar jis nesiryžtų išleisti?!

Labai sėkmingai tokius leidinius organizuoja kun. K. Pugevičius vadovaujamos įstaigos — Liet. Religinė Šalpa, Lietuvių Informacijos Centras. Jis būtų labai tinkamas tokiam išleidimo darbu, arba jis galėtų būti įtrauktas į leidybų kolektyvą.

Dabartis mus įpareigoja nusilenkti į praeitį ir ją atnešti iki dabarties, kad jaunimas suprastų, kas dėjosi lietuvių tautos istorijoje. Ir praeityje buvo laikai, kai mažai kas rūpinosi Lietuvos istorija, ta lietuviška plakančia širdimi istorijoje. Reikėjo Daukanto, kad vėl Lietuvos istorija sušvistų jau lietuviams lietuvišku žodžiu ir uždegtų Aušros žmones kalbėti apie tautos prisikėlimą.

Taip ir dabar laukiame iš visų veiksnių, visų vadovų, kad jie susirūpintų tokiu svarbiu reikalu — parengtų ir išleistų Lietuvos istoriją.

Susitinkant su žmonėmis iš įvairių pasaulio kraštų, įvairaus patyrimo ir profesijų, kasdieninio gyvenimo mokykla dažnai praturtėja idėjomis ir projektais. Prieš kurį laiką turėjusi malonumo ilgokai pasikalbėti su Viktoru Laniausku, dabar Hong Konge einančiu vyriausio Reader's Digest Azijos kraštams redaktoriaus pareigas, jo pasakojime radau elementų, kurie man atrodo ir praktiški, ir mūsų gyvenime bandytini.

Stebėdami mūsų organizacijas viešumoje (čia nekalbama apie jaunimo organizacijas), aiškiai matom, kad praeitį iš jaunėnės ar vidutinės kartos lyg ir nėra, jei neskaityti keleto išimčių, dar akivaizdžiau patvirtinančių taisyklę. Nagrinėti priežastis, kodėl taip atsitiko, būtų sunkus ir rimtas uždavinys, nors, paviršutiniškai sprendžiant, dėl to yra kalti vyresnieji, prieš eilę metų j mūsų jaunimą nežiūrėję rimtai ir bręstantiems jaunuoliam nedavę balso ar iniciatyvos. Daugiausia buvo remiamasi senu europietišku, jau dabar atgyvenusiu principu, kad tik rimtas amžius tinka vadovavimui. Dabar jau noji karta, savo laiku negalėjusi pritaipyti prie mūsų organizacijų veiklos, buriasi į savo vienetus, vis dėlto jausdamas lietuviško kraujo balsą. Pavyzdžių turim daug, jų tarpe bene patys ryškiausi yra Baltų Laisvės Lygos Komitetas ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga.

Tačiau kasdieniniame gyvenime reikalingos visos kartos, o tie, kurie nepritaipyti prie visuomeninių organizacijų ar dar yra per jauni pensininkų klubui, lieka tik renginių žiūrovais, neturėdami progos tarpusavyje bendrauti socialinio gyvenimo plotmėje.

Pasakodamas apie savo gyvenimą Hong Konge, Viktoras Laniauskas pastebėjo, kad visos so-

NAUJA IDĖJA MŪSU ORGANIZACIJOM PAGYVINTI

AURELIJA BALASAITIENĖ

cialinis gyvenimas remiasi anglų tipo klubais-organizacijomis, kurios veikia labai aktyviai, įdomiai ir turi didelį skaičių narių. Jis priklauso prie Hong Kongo žurnalisto klubo, kuris turi arti 1500 narių, tačiau jų tarpe vos arti šimto tikrų žurnalistų. Visi kiti yra priimti „prijaučiantis“ principu. Tai asmenys, kurie tam tikra profesija ir jos interesais domisi, ją remia ir su jos atstovais nori palaikyti artimą ryšį. Prisimenu prieš daugelį metų Clevelande veikusį „Rašto klubą“, kurio organizacinis branduolys buvo sudarytas iš rašančių, tačiau narių tarpe buvo daug tokių, kurie patys nerašė, bet apie literatūrą suprato, ją mėgo ir sugebėjo kritikuoti, skatinti ir savo žiniomis praturtinti narius.

Mes turim rašytojų draugiją, žurnalistų sąjungą, inžinierių, architektų, teisininkų ir gydytojų draugijas, pensininkų klubus, sporto organizacijas. Jos visos veikia prasmingai, tačiau į viešumą daugiausia išeina tik tada, kada organizuoja didesnę renginį, minėjimą ar balių, kviesdamos visą visuomenę lankytis ir jų veiklą remti. Jei pažvelgsim į plačią visuomenę, tai pastebėsime, kad, atmetus profesionalus, sportininkus, pensininkus, muzikinių ansamblių narius, didelė dalis asmenų lieka anapus visuomeninio sūkuriu, likdami finansiniais ir moraliniais ramsčiais, be jokio vaidmens.

Į savo tarpą įtraukus neprofesionalus „prijaučiančius“, „tikrieji“ organizacijų nariai ir liktų tikraisiais su visais savo

titulais ir privilegijomis, balsavimo teise, valdybų sudarymu ir t.t. Tačiau į savo veiklą įtraukiant „prijaučiančius“, kurie gal mieliai susirinkimuose ir posėdžiuose dalyvautų vien iš asmeniškios pažinties ar mėgėjiško dėmesio tam tikros organizacijos veikla, pagyvėtų posėdžiai, ir paplatėtų akiratis.

Man atrodo, kad žurnalistų sąjungą pagyvėtų, jei jos veiklon būtų įtraukti visuomenininkai, kurie patys nerašo, bet yra labai gerai informuoti. Čia būtų vietos diskusijom, įtraukus literatūros ir muzikos kritikus ir visus tuos, kurie domisi spaudos problemomis. Inžinierių, teisininkų, gydytojų draugijos galėtų taip pat į savo tarpą įsileisti ne vien savo srities profesionalus, bet ir asmenis, jų profesiniame gyvenime turinčius įtakos. Pavyzdžiui, kur gali pritaipyti sąskaitininkas-buhalteris (accountant), prekybinės administracijos ži-

novas (business administration), kompiuterių specialistas? Mes jų turim, tačiau gal dar nepakankamai, kad vertėtų steigti dar vieną profesiniais pagrindais organizaciją. Tuo pačiu principu remiantis, ir sportininkai turi šeimas, bičiulius ir nespourtujančius draugus. Ar nebūtų praktiška, jei klubai padidėtų „prijaučiančiais“?

Tai mintis, kuria vertėtų susidomėti. Organizacijom, kurios tai išbandytų, nuostolio tikrai nebūtų. Be to, profesionalų šeimų nariai, savo profesiją nepripažindami prie organizacijos, kaip „prijaučiantys“ nariai, tas organizacijas galėtų pagyvinti, atjauninti ir praplėsti jų veikimą. Mažesnėse kolonijose visi profesionalai galėtų susiburti ir dailintis savo idėjomis.

Kiek suprantu, Vakaruose tai praktikuojama. Kodėl nepabandyti ir mum?

"Aušra" bus išleista

Į praeito numerio Darbininko vedamąjį — Išleiskime „Aušrą“ — rugsjūčio 16, pirmadienį, atsilies Kultūros Tarybos pirmininkė Ingrida Bublėnė. Ji paskambino į redakciją telefonu ir pranešė, kad „Aušros“ pilnas komplektas faksimiliniu būdu bus išleistas ateinančiais metais, kai bus minima „Aušros“ pasirodymo 100 metų sukaktis.

Kultūros Taryba šiuo reikalu jau buvo susirūpinusi prieš porą metų, tik nenorėjo iš anksto garsintis. Prieš porą metų ji užsakė

ir palydimuosius straipsnius. Literatūros istorikas dr. Vincas Maciūnas parašys apie „Aušros“ literatūrinę vertę, kalbininkas Petras Jonikas — apie „Aušros“ įnašą į lietuvių kalbą, istorikas Vincas Trumpa apžvelgs „Aušros“ istorinę pusę.

Lėšas šiam visam projektui skiria Lietuvių Fondas.

Tikrai tai džiugi žinia, kad Kultūros Taryba savo veiklą įprasmina tokiu žygiu! Sveikiname!

LMK Federacijos New Haveno klubo narės, įrengusios lietuvišką paviljoną Tarptautinio centro mugėje Yale universiteto patalpose. Iš k. S. Valiukienė, V. Vėbraite-Gustienė, S. Leikienė, E. Samulienė, L. Židonytė, D. Ščiukienė ir D. Švelnienė.

Filmas apie Miloszo vaikystę Lietuvoje

Pasikalbėjime su Draugijos Baltijos Studijoms Puoselėti (AABS) biuletenio redaktore Nobelio laureatas Česlovas Miloszas painformavo, kad Lenkijoje pagamintas filmas pagal jo romaną „Isos slėnis“. Šiame romane jis aprašo savo vaikystę Lietuvoje.

Režisierius Tadeusz Konwicki, kuris yra kilęs iš Vilniaus krašto, nusprendė, kad filmą reikia sukurti Lenkijos ir Lietuvos pasienyje, ten išgavus ypatingą atmosferą, užfiksuojus gamtą, architektūrą ir t.t. Filmas buvo susuktas dar Solidarumo

laikais. Po karinės padėties įvedimo Konwicki užbaigė filmą studijoje. Kaip žinomas režimo kritikas, jis kurį laiką buvo internuotas.

Miloszas mano, kad lenkų valdžia gali leisti filmą rodyti teatruose, nes jame nėra jokių politinių elementų. (Elta)

Pirmasis bažnytinės muzikos festivalis įvyko švento Jono Laterano bazilikoje Romoje. Festivalis buvo skirtas bažnytinės muzikos kūriniams, sukurtiems chorui, styginiam orkestrui ir vargonams.

LOS ANGELES —

JOHANNESBURGAS

JUOZAS KOJELIS

Lietuviški nuotykių keliaujant

3

Kai kurie jų milijonieriai. Pristatyta ir dabar dar statoma daugelis mokyklų — vaikų darželių, pradžios ir gimnazijų. Veikia ir kelios kolegijos: technikos mokslų, mokytojų, biznio. Kai kurios pastatytos amerikiečių lėšomis. Aplankėme vieną vaikų darželį. Vaikučiai apsirengę gražiomis uniformomis. Didžiulė daugiaaukštė ligoninė, kur praktiškai atlieka ir tobulinasi daugelio kitų Afrikos kraštų negrai gydytojai. Aplankėme didžiulį prekybos centrą.

— Anksčiau negalėjome namų įsigyti nuosavybės, buvome tik nuomininkai, — aiškino gidas. — Dabar galime. Mažieji nameliai kainuoja 2-3,000 randų, modernūs — 15-17,000 randų (afrikiečių rando vertė truputį mažesnė už dolerio, bet ir pragyvenimas kiek pigesnis). Esant nuomininku, negalima sukurti ekonominės ir politinės jėgos bazės. Dabar jaučiamės stipresni ir galime statyti didesnius reikalavimus. Juodieji už tą patį darbą gauna tik pusę atlyginimo, ką gauna baltieji, bet padėtis ger-

ja. Išsikovojaime daugiau teisių.

Grįžtant iš Soweto, aš pareiškiau norą pasakyti savo pastabas.

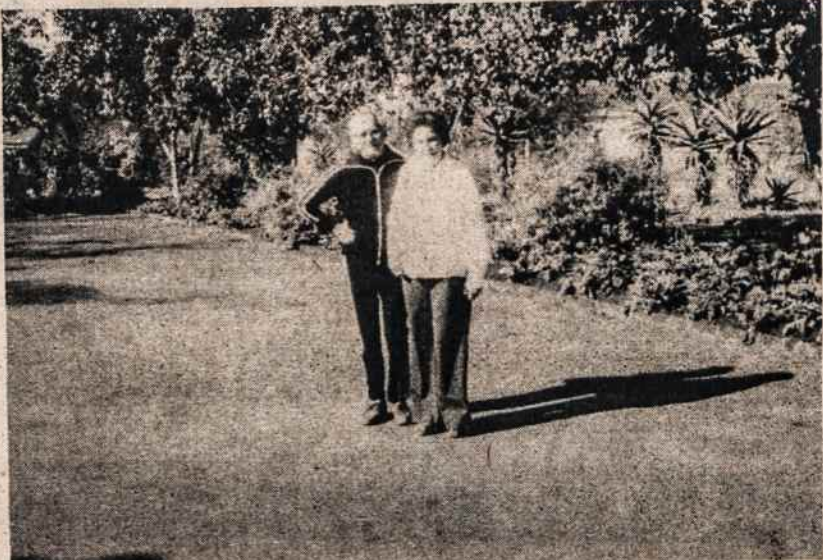
— Mes suprantame jus ir užjaučiame, kad savo krašte esate antraeiliai piliečiai, — kalbėjau aš juodajam gidui, klausant kitoms turistams iš Anglijos. — Tačiau pasaulyje yra ne vien tik rasinė diskriminacija. Mes esame iš Lietuvos, kurią prieš 40 metų užėmė rusai ir lietuvius padarė antros eilės piliečiais. Tik ten įvyko priešingas procesas: visus, kurie buvo kokio nors turto savininkai, padarė valstybės nuomininkais, kad žmonės neturėtų socialinės ir politinės jėgos. Šimtus tūkstančių išvežė į Sibirą...

— Ar iš tikro žmonės vežė iš savo krašto? — pertraukė juodasis gidas.

— Taip, vežė. Aš pats buvau vežtinis liudininkas. Vienus tremtinius sukiojo į koncentracijos lagerius, kitus paleido negyvenamose vietose, ir jie čia turėjo kurtis. Pradžioje žmonės sau pastoges pasidarė žemėje. Didžioji dalis pirmųjų tremti-

nių greit išmirė. Kurie išliko, vėliau pradėjo statyti šokių tokius namelius. Tik aš matau skirtumą tarp lietuvių ir negrų. Soweto mieste apie namus daugiausiai bausis šiukšlypai, nors jauni žmonės guli būriais ant žemės, kalbasi ar miega. Lietuviai ir Sibire, baisiausiose sąlygose, tuoj prie savo namų sodino daržoves, gėles; gražiosi, kiek sąlygos leido.

Pokalbis apie juodųjų diskriminaciją Pietų Afrikoje ir lietuvių diskriminaciją Lietuvoje tęsėsi, kol sugrįžome į baltųjų rajoną. Tačiau klausimas, kame didesnė priešpauža, Lietuvoje ar Pietų Afrikoje, dar ilgai lydėjo mane kelionės metu. Ne todėl, kad atsakymas būtų neaiš-

Lietuviai turistai iš Amerikos garsiajame Kruger tautiniame parke

kus, bet kad lietuvių tautai daroma skriauda per didelė.

Afrikos negrai šviesesnė ateitį kuria kiekybiniu pranašumu, žemesnės kultūros rusų pavergtą lietuvių tautą savo teises gina kultūrinio ir moralinio pranašumu. Afrikoje opozicinės partijos reikalauja segregacijos panaikinimo; net negrų priešpaužą lemiančioje Olandų Reformų Bažnyčioje, kuri segregaciją patetina Šv. Raštu, pasigirsta drąsesni disidentiniai balsai. Ir pažanga daroma: mums esant Afrikoje, baltųjų teises gavo Afrikoje gyveną gausūs indai ir kiti maišytų rasių žmonės. Rusų okupuotoje Lietuvoje šviesesnės ateities nematyti. Legalios opozicijos nėra. Liaudies engėja komunistų partija visus žmones

pavertė valdžios tarnais darbo srityje ir nuomininkais nuosavybių srityje. Afrikos negrai intelektualai gali laisvai puoselėti savo tautinę kultūrą. Lietuvoje mokslininkai ir menininkai gali reikšti tik komunistų partijos apribuotas idėjas. Ir kad tauta liktų be savo mokslinės literatūros, disertacijos lietuvių kalba nepriimamos.

Ir atlyginimų srityje lietuvis darbininkas negali lygintis su Pietų Afrikos negru. Negras vidutiniškai uždirba per mėnesį 200-300 randų ir už juos gali nupirkti daugiau negu Amerikoje už tiek pat dolerių. Prekių pilnos krautuvės, ir eilėse nereikia stovėti nei spekuliacinėmis kainomis reikalingus daiktus pirkti. Lietuvoje neteko lankytis, bet visi sako, kad eilės krautuvėse nuo antrojo pasaulinio karo pabaigos ne tik neišnyko, bet vis ilgėja ir juodoji rinka klesti. Gi uždarbių vidurkis (nekalbant apie privilegijuotą sovietinę bajoriją) vargu bus didesnis už Afrikos negrų.

Pagalijau Pietų Afrikos negras prieš savo prispaudėjus gali demonstruoti, protestuoti, lietuvis Lietuvoje savo prispaudėją yra verčiamas garbinti.

Būčiau neteisus sakydamas, kad Afrikos negrai gražiau gyvena nei lietuviai Lietuvoje. Tačiau esu įsitikinęs, kad, jei lietuviai gyvenytų Soweto mieste, turistai čia lankytųsi pamatyti grožio, švaros ir tvarkos.

(Bus daugiau)

DEŠIMT DIENŲ PRANCIŠKONŲ GLOBOJE

Reportažas iš Kennebunkporto

Lietuvių pranciškonų sodyba Kennebunkporte, Maine valstijoje, su vasarviete, vienuolynu ir šventovėmis sodybos plačiame sode rytiniam Amerikos pakrašty gyvenančių lietuvių jau gal daugelį kartų aplankyta, ne vieno ten poilsiauta, džiaugtasi, grožėtasi, melstasi. Tuo tarpu aš į tą žavų šiaurės kampelį prie Atlanto vandenyno šį liepos mėnesį buvau nuvykęs pirmą kartą ir todėl gal pasisėdėjau tokių ispūdžių, kurie kitiems nebe naujiena, ar taip nekrinta į akis.

Visų pirma mane žavėjo tai, kad lietuvių pranciškonų sodyba su vienuolynu ir šventovėmis yra žinoma amerikiečių tarpe ir plačiai jų lankoma. O kai amerikiečiai turistai ar maldininkai praeina pro sodybos žalią veją stovintį dailų Lietuvos pakelių kryžių, kai jie praeina pro Vatikano paviljone pasaulinė mugė New Yorke 1964-65 m. stovėjusią masvių dail. V. K. Jonyno skulptūrą, po parodos perkeltą į lietuvių pranciškonų sodybą, dabar dedikuotą Tylinčiai Lietuvos Bažnyčiai prisiminti, kai meldžiasi meniškai lietuvių dailininko dekoruotojų koplyčioj, jie prisimena ir Lietuvą bei kartu pamato piktybę iš tėvynės išvartų pranciškonų ir aplamai lietuvių veržlumą, nes įsigyti tokią sodybą, kokią lietuvių pranciškonai nuo 1947 m. turi Kennebunkporte, ir ją paversti plačiai lankoma "shrine", reikia ne tik veržlumo, bet didžiulių pastangų, talento ir pasišventimo.

Atostogų metu skaitydama lietuvių pranciškonų spaudą, patyriau, kad prie Kennebunkporto sodybos išugdymo bene daugiausia prisidėjo tėvas Jurgis Gailiūšis, dabartinis tenyščio vienuolyno viršininkas. Su juo besikalbėdami per atostogas praleidom kelias valandas, ir jis man paliko kartu kilnaus vienuolio ir veržlaus lietuvių įspūdi. aprodęs visus vienuolyno kambarius su ten esančiais meno turtais — lietuvių ir kitų dailininkų paveikslais, bibliotekomis, koplyčia. Brooklyne susipažintas dabartinis provincijolas tėvas Paulius Baltakis vėl spindėjo ta pačia aukštaitiška šilima, kaip ir prieš trejus metus. Nors tie entuziastai žuvautojai visą laiką tėvų Paulių vilioja plaukti į Atlanto gilumą žūklei ir po to vasarotojams bei vienuolynėnams gyvenantiems parvežti vakarienių šviežius, skanios žuvies, kurią paruošdavo maloni šeimininkė Bronė Chlammauskienė ir jos virtuvės personalas. O penktadienio vakarienei geroji šeimininkė visiems vasarotojams parūpino ir po skanų, bene svaro dydžio Maine valstijos vėžį.

Kai liepos 11 popietėje atvažiuojam į pranciškonų sodybą, vyko tradicinės Lietuvių dienos iškilmės, ir prie virš sodybos medžių plėvėsuojančios Lietuvos vėliavos buvo susibūrę apie 1,500 tautiečių, suvažiuosius iš įvairių rytinio pakraščio vietovių. Miela buvo po ilgesnio laiko susitikti su po ilgos ligos stiprėjančiu mūsų filosofu dr. J. Girmium ir jo žmona, su A. Mažiuliu, su buvusiu "Keleivio" redaktorium J. Sonda, su per 35 m. nematyta Birute Bačanskienė iš Bostono, susipažinti su tautinių šokių veterane Ona Ivaškiene, kuri po 4 metų švęs 50 metų jubiliejų, kaip vadovauja savo įsteigta tautinių šokių grupei. Susipažinom su veikliu bendruomenininku Juozu Renteliu, dabartiniu LB Brocktono apylinkės valdybos pirmininku, ir jo žmona, su muz. J. Gaidelio vadovaujamo seksteto dainininku Pr. Šimkum, E. Sužiedėliu ir jų žmonomis ir eile kitų. Taip pažįstamų būrys rytiniam JAV pakrašty, pabuvus lietuvių pranciškonų sodyboje, netikėtai padidėjo.

Kai tik mūsų automobilis, atkilęs iš karšto Washingtono, D.C., įriedėjo į pranciškonų sodybos kiemą, prie vartų pasitiko

jauni pranciškonai su abitais. Tai buvo aiškus ženklas, kad lietuvių pranciškonai turi ateitį, kad jų eilės dar neišmirs su dabartinių tėvų karšta. Maloni buvo žinia, kad lietuvių pranciškonų naujokynė Kennebunkporte studijuoja ir rengiasi vienuoliškam gyvenimui 16 jaunų vyrų, kurių ne vienas yra baigęs universitetą. Tai ateities Kristaus Evangelijos skleidėjai, jei gyvenimo vėjai jų neišpūs iš pasirinkto kelio.

Nors tų jaunų klierikų tarpe tik du lietuviškos kilmės vyrai, tačiau naujai į tėvus pranciškonus įstojęs intelektualas kun. Vytautas Zakaras juos moko lietuvių kalbos, ir ne kartą mus, vasarotojus, vaikstančius po sodybos platumą, tie jauni klierikai pasveikindavo ir užkalbindavo lietuviškai. Tai tėvo Zakaro pamokų vaisiai. Gal tėvams pranciškonams ir pavyks išauginti jaunų lietuviškai kalbančių kunigų iš amerikiečių tarpo. Tai būtų didelė ateities pagalba pranciškonų aptarnaujamoms lietuviškoms parapijoms, kurių eilę jie administruoja JAV ir Kanadoje.

Ir gal labiausiai mane ir ne vieną kitą vasarotojų žavėjo tų jaunų klierikų choro mišrių ar kitų liturginių apeigų metu giedamos lietuviškos, lotyniškos ir angliškos giesmės. Pamaldaus asketo vienuolio, muziko tėvo Bernardino Grauslio vadovaujamas pranciškonų klierikų choras yra unikumas išsivijęs lietuvių gyvenime, ir, susidarius progai, kokį imponantišką religinį koncertą jie galėtų atlikti istoriškai lietuviškose parapijose.

Telkiamos lėšos II-sioms PL Dienoms

II-ųjų Pasaulio Lietuvių Dienų lėšų telkimo komitetas, kuriam vadovauja dr. A. Razma, nuodugniai išdiskutavęs finansų klausimą su JAV LB krašto valdybos pirmininku V. Kutkum, nusprendė kartu su V-ojo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso pirmininke V. Abariute ir II-ųjų pasaulio lietuvių sporto žaidynių pirm. V. Adamkum prašyti, kad kiekviena JAV LB apylinkė pagal savo išgales sutelktų jom numatytą aukų sumą. Šiuo reikalu yra informuoti apygardų pirmininkai, prašant pa-

Kun. Simono Morkūno parama Baltų Laisvės Lygai

Kun. Simonas Morkūnas, gyvenęs Sioux City, Iowa, labai aktyviai parėmė Baltų Laisvės Lygos žygį, kad būtų paskelbta birželio 14 Pabaltijo Laisvės diena.

Jis tris savaites rašė laiškus Iowos valstijos senatoriams, kongresmanams, asmeniškai aplankė Sioux City vyskupijos kanceliariją, gydytojus, mokytojus ir žymius amerikiečius veikėjus, vietos laikraščio redaktorių, įteikdamas jiems rezoliucijų paruoštus tekstus.

Sekmadieniais bažnyčioje prieš mišias ir po mišių davė pasirašyti laiškus parapičiams. Iš viso buvo pasiūsta 1054 laišukai. Vien tik pašto ženklams išleido 230 dol.

Iš senatorių ir kongresmanų gavo labai nuoširdžius teigiamus atsakymus. Taip pat ir amerikiečiai veikėjai gavo panašius atsakymus. Tuo būdu dar kartą buvo priminta amerikiečiams, kokius žiaurumus padarė rusai komunistai, vykdydami masines deportacijas 1941 m. birželio 14-15.

Kun. S. Morkūnas įsirašė nariu į Amerikos Baltų Laisvės Lygą ir pasiuntė 100 dol. auką.

Kadangi per atostogas gyvenome rūmuose, kuriuose eilę metų buvo pranciškonų vadovaujama Šv. Antano gimnazija su lietuvių kalbos dėstytoju ir jį, iš įvairių vietų suvažiaavę, lankė būrys susipratusių lietuvių sūnų, šiame reportaže noriu pabrėžti vieną atvejį.

Sezono metu pranciškonų vasarvietės virtuvėje talkina simpatinga lietuvaitė Ona Jesiūnienė iš Wisconsin valstijos. Išsikalbėjom su ja. Gyvena ūkyje toli ne tik nuo lietuvių centry, bet ir nuo lietuviškų šeimų. Ilgą laiką vertėsi augindami "minkes" brangiems ponių ir panelių kailiniams. Yra ištekėjusi už Amerikos lietuvių — karo veterano, su kuriuo susipažino karo metu, kai Amerikos kariai atėjo į tą kaimelį Bavarijoje, kur Ona karo audrų buvo nublokšta. Jesiūnas pasirodė priekiniam amerikiečių karių dalinyje. Ir štai netikėtai susitiko karo išblovštą iš tėvynės lietuvaitę. Susipažino, išsimylėjo, ją atsikvietė į JAV, ir 1947 m. Chicagoje įvyko jų sutuoktuvės. Po to bėgo metai po metų, tolimame Wisconsin valstijos ūkyje auginant minkes. Ten gimė jų vaikai. Aišku, jie lietuvių beje galėjo labai lengvai žūti. Tačiau taip neįvyko. Namie visą laiką buvo girdima tik lietuvių kalba, nors tėvas Amerikos lietuvis, skaitomi lietuviški laikraščiai. Per juos buvo surasta lietuvių Šv. Antano gimnazija, kurią vyresnysis Jesiūnų sūnus baigė, ir taip Wisconsin valstijos kitataučių vandenynė išliko lietuviška Jesiūnų šeimos sala.

Tai vienas pavyzdys, patirtas atostogų metu. Jų buvo ir daugiau.

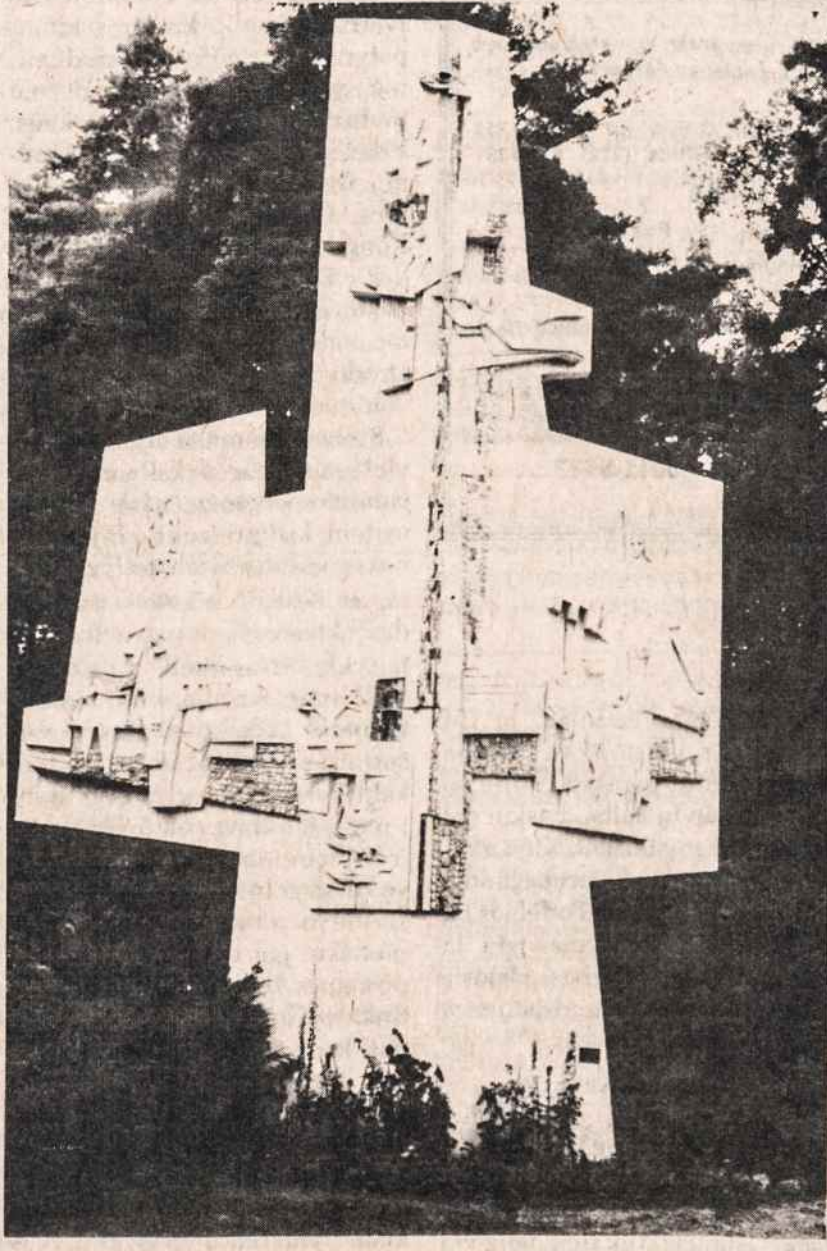
VI. R.

skirti asmenį aukų organizavimo reikalui bei drauge su minėtomis organizacijomis sudaryti lėšom telkti komitetus, ruošiant specialias vakarienes, pokylius ar gegužines.

II-osiomis Pasaulio Lietuvių Dienomis, kurios bus 1983 birželio 25 - liepos 4 Chicagoje, vyks penki dideli renginiai: VI Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas, kurio metu bus išrinkta nauja PLB valdyba; V-ojo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso atidarymas, o pats kongresas vėliau tęsis 4 savaites JAV-ėse ir Kanadoj; II-osios pasaulio lietuvių sporto žaidynės, kurios vyks visą savaitę, dalyvaujant apie tūkstančių sportininkų; VI-oji dainų šventė, į kurią suvažiuos apie tūkstantis dainininkų iš viso pasaulio; kultūriniai vakarai, parodos, ir operos "I Lituani" pastatymas miesto didžiulėje Auditorium salėj. Šiem įvykiams finansuoti mažiausiai reikės sutelkti 100,000

Liet. Fronto Bičiulių studijų ir poilsio savaitė įvyko Dainavoje liepos 25-31. Ten buvo surengta ir Maironio akademija. Čia matome tos akademijos dalyvius. Iš k. Ardytė, dr. P. Kisielius, I. Bublienė, A. Raulinaitis ir kiti. Nuotr. Jono Urbono

Paminklas, kuris vaizduoja triumfuojančią, kovojančią ir kenčiančią Bažnyčią. Paminklą sukūrė dail. V. K. Jonynas. Jis kadaise buvo prie Vatikano paviljono, kai New Yorke 1964-65 vyko pasaulinė paroda. Po parodos paminklas buvo pervežtas į Kennebunkporto vienuolyną ir pastatytas parke. Nuotr. Joseph Di Fabio

3000 DOLERIŲ UŽ MOKSLO VEIKALĄ

JAV LB Kultūros Taryba 1982 metų Lietuvių Bendruomenės literatūros premiją skirs už 1981 ir 1982 išleistus lietuviškas tematikos humanitarinio turinio mokslo veikalus arba eseistinių straipsnių rinkinius.

1. Premijos siekti gali ir nespausdinti veikalai, rankraščiai, nesvarbu, kada parašyti.

2. Premijai bus priimami ne tik lietuvių, bet ir anglų kalba parašyti veikalai.

3. Paskutinė data veikalams įteikti — 1982 gruodžio 31.

4. Pageidautina, kad rankraštiniai veikalai būtų parašyti mašinėle. Tačiau bus priimami ir lengvai išskaitomi ranka rašyti veikalai.

5. Kiekvieno rankraščio pakanka atsiųsti po vieną nuorašą, bet kiekvieno spausdinto veikalą siunčiama po penkias knygas. Jas, jei norės, pasilikis vertinimo komisijos nariai. Visi rankraščiai bus grąžinami jų autoriam.

dol. Kanados LB žada sutelkti apie 20,000 dol., o JAV LB — apie 60,000 dol. Asmenys, paaudkoje 50 dol., o organizacijos — 100 dol., bus įrašomi į II PLD specialų leidinį.

Ritonė Rudaitienė
II PLD informacijos vadovė

6. Apie gautas siuntas bus pranešta siuntėjams. Už paštuose užkliuvusias ar dingusias siuntas Kultūros Taryba neatsako. Jų ieškojimu rūpinasi patys siuntėjai.

7. Prie kiekvieno veikalą pridamas lydraštis su autoriaus pavarde, adresu ir telefono numeriu. Premijos siekti gali viso pasaulio lietuvių išsivijęs kūrėjai.

Neringa Lietuvių dienoj Putname

Lietuvių diena Putname liepos gale taip yra įsigyvenus tarp lietuvių (net ir nelietuvių), kad kasmet į ją susirenka tūkstančiai. Ir ko čia nerasi? Visur pilna žmonių. Vargu ar bent vienam pakanka laiko susitikimam ir visko apžiūrėjimui. Centriniam pastate spaudos, gintaro ir kitokių lietuviškų daiktų krautuvėlė, turtingas lietuvių tautodailės kūrinių kambarys, Galdiko galerija, kapinės, Mindaugo pilis, Matulaičio namai, Marijos vila, nauja, erdvi Alka.

Apie devintą valandą ryto jau pradeda pasirodyti pirmieji dienos dalyviai, pareigūnai.

Po pamaldų ir procesijos minia apstoja maisto ir gėrimų (nealkoholinių) parduotuves, paruoštas tai diena.

DRAMOS KONKURSAI

JAV LB Kultūros taryba skiria 2000 dol. premiją už geriausią dramą veikalą. Premijos mectenatas — Lietuvių Fondas.

Konkurso taisyklės:
1. Konkurse gali dalyvauti viso pasaulio lietuvių išsivijęs rašytojai.

2. Drama savo kalba, veikėjų skaičium, dekoracijomis, scenos reikmenimis turi tiktai išsivijęs mėgėjų teatram vaidinti bei gastroliuoti.

3. Pageidautina, kad rankraščiai būtų rašyti mašinėle, bet bus svarstomi ir aiškiai ranka rašyti kūriniai.

4. Rankraščiai parišomi slapyvardžiais. Tas pats slapyvardis užrašomas ant užlipinto voko, į kurį įdedamas lapelis su tikrąja autoriaus pavarde, adresu ir telefono numeriu.

5. Paskutinė data rankraščiam atsiųsti — 1983 kovo 31.

6. JAV LB Kultūros taryba trejus metus pasiliks išskirtinę teisę konkursą laimėjusią dramą leisti vaidinti lietuvių išsivijęs teatram. Po trejų metų autorius grąžinamas visos teisės.

7. Vertinimo komisija: pirm. Stasė Kelečienė (3352 So. Halsted St., Chicago, IL 60608), K. Bradūnas, J. Dikinis, D. Lapinskas ir A. Valeška.

8. Rankraščių siųsti vertinimo komisijos pirmininkės adresu.

JAV LB Kultūros taryba

8. Vertinimo komisija bus paskelbta vėliau.

Pastaba. Lietuvių Bendruomenės literatūros premija už grožinę kūrybą bus teikiama 1983 už 1982 ir 1983 spausdintus veikalus arba už bet kada parašytus rankraščius.

1982 metų mokslo premijos siekiančius veikalus siųsti Vertinimo komisijos pirmininko adresu: Dr. Kęstutis Keblys, 16349 Addison, Southfield, Mich. 48075.

JAV LB Kultūros Taryba

Viena labai svarbi dienos dalis — meninė programa. Čia susirenka visi. Ją atlieka Neringos mergaičių stovykla.

Būna nusiskundimų, kad meninė programa esanti kasmet ta pati. Seselės ir centro valdyba yra ieškoję, svarstę kitokias galimybes daugelį metų, bet nerado šiai dienai geresnės ir tinkamesnės meninės programos. Balsui, instrumentui, žodžiui ar vaidybai nėra tinkamų sąlygų. Tautiniai šokiai su trumpais paaiškinimais ir nelietuviškai kalbantiems labiau suprantami. Jie rūpestingai ruošiami, ir kasmet — nauja tema. Daug darbo įveda mergaičių stovyklos vadovai, pačios mergaitės. Per dvi savaites paruošti programą, kad ir ne scenai, yra sunkus darbas.

Dalis mergaičių po dviejų stovyklos savaitių Neringon nebe grįžta. Atvažiuoja kitos — vienai savaitei. Stovyklautojų tėvai, atvažiaavę į Putnamą, pasiima dukras, kiti atveža, o dar kiti atvažiuoja pasimatyti ir pasižiūrėti šokančių. Suvažiuoja seneliai pamatyti šokančių dukraičių. Vieni atvažiuoja net iš Floridos!

Stebėdami šokius, ne vienas džiaugiamės dar tokia didele grupe. Prieš daug metų šokius čia pradėjo šiandien šokančių mamytės ir galbūt net močiutės.

Būtų miela, jei kitais metais šokių aikštėj pasirodytų mamytės ir močiutės kokių sukinių ar "Noriu miego".

Mergaičių stovyklos programa lietuvių susitikimo šventėj yra labai svarbi. Čia praeitis ir ateitis susitinka dabartyje.

Albina Lipčienė

PO 12 METŲ LILIJĄ ŠUKYTĖ KONCERTUOS CHICAGOJE

Lietuvių Fondo vadovybė rugsėjo 10 Dainos restorane sukvietė spaudos atstovus prie gausiais valgiais aprūpinto stalo ypatingai informacijai.

Dalyvavo LF Tarybos pirmininkas St. Baras, LF Valdybos pirmininkas dr. G. Balukas ir kiti valdybos nariai: K. Barzdukas, A. Juodvalkis, P. Mažrimas, M. Remienė, LF steigėjas dr. K. Ambrozaitis ir dr. F. Kaunas. Taip pat dalyvavo visa eilė spaudos atstovų ir radijų vedėjų.

LF renginių vadovė M. Remienė pasveikino visus dalyvius ir pranešė, kokių tikslų čia susirinkę. Lietuvių Fondas gavo specialią privilegiją suruošti L. Šukytės koncertą Chicagoje Marijos mokyklos salėje rugsėjo 18 d., šeštadienį, 7 v.v.

LF Tarybos pirmininkas St. Baras plačiau painformavo apie šį renginį ir apie solistę Liliją Šukytę bei jos akompaniatorių Antaną Smetoną iš Clevelando.

Stasys Baras pažymėjo, kad solistė Lilija Šukytė paskutinį kartą Chicagoje koncertavo 1970 metų balandžio 5 d., t.y. prieš 12 metų. Per tą laiką solistė iškilo į pirmąsias operos žvaigždes, dainuodama pagrindines roles įvairiose operose. Dabariniame metu ji yra pakviesta dainuoti Kanadoje su simfoniniu orkestru.

Gimus Vilniuje, maža atvyko su pabėgėliais į Vokietiją 1944, o jau 1949 atvyko į Kanadą, į Hamiltoną. 1981 baigė Karališkąją konservatoriją Toronte, gaudama pianistės diplomą, o kitais metais ten pat baigė ir dainavimo klasę ir toliau lavino balsą pas Metropolitan operos žvaigždę Ireną Jessner.

1964 prasidėjo jos kaip dainininkės karjera, dainavo įvairiomis progomis ir greit iškilo į pirmąsias solistes.

1966 pradėjo dainuoti Metropolitan operoje New Yorke lyriinio soprano partijas, kur išdainavo net šešerius metus.

Nuo 1973 metų Lilija su pasisekimu dainavo įvairiose Europos miestų operose, o ilgiausiai dainuoja Miuncheno operoje. Ji savo repertuaru turi Mozarto,

Puccini, Verdi, Debussy garbių operų lyriinių sopranų partijas.

Lilija yra dainavusi ir Lietuvių operoje — Traviatoje — Violetos vaidmenį ir Gražinoje — Gražinos vaidmenį.

Savo gražia išvaizda ir puikia vaidyba bei švelniu balsu, būdama be galo muzikali, L. Šukytė iškilo į nepasiekiamas aukštumas dainavimo meno srityje.

WORCESTER, MASS.

Maironio minėjimui praėjus

Lietuvių Labdaros Maironio Parko draugijos valdyba rugsėjo 10 suruošė savo draugijos progą, lietuvių tautos dainiaus Maironio minėjimą. Buvo paminėtos dvi jo sukaktys: 120 metų nuo gimimo ir 50 metų mirties.

Minėjimas pradėtas mišiomis žemutinėje Maironio Parko salėje. Mišias aukojo Providence Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. dr. V. Cukuras. Lektoriai — P. Molis ir K. Bazikas. Altoriaus patarnautojai — J. Prancevičius ir J. Statkus. Giedėjo Šv. Kazimiero parapijos vyrų choras, vadovaujamas muz. Z. Snarskio, akomponuojant vargonininkai O. Keršytei. Prieš mišias buvo sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai. Mišių metu choras giedoj: "Marija, gelbėk", "Kaip didingas Tu esi" ir "Kaip grįžtančius namo paukščius." Aukas nešė Maironio Parko pirmininkas K. Adomavičius ir jo žmona.

Altorius skendo gėlėse. Salė buvo perpildyta. Dauguma žmonių priėmė komunią.

Pamoksle kun. Cukuras savo augsaburnio lūpomis apibūdindamas Maironį, išryškino jo poezijos prasmę, kaip neišsemiamos tėvynės meilės šaltinį. Maironis buvo tautos gyvenimo formuotojas, šauklys tautos prisikėlimui; jo balsas buvo tautos balsas.

Dalyviams persikeliant į didžiąją salę, juos priiminėjo tautiniai drabužiais apsirengusios

Dr. G. Balukas dar papildė, kad Šukytei išaugti lietuvaite patriote padėjo jos mamytė, turėjusi didelės įtakos jos susiformavimui. Apie 1970 metų koncertą Chicagoje, Orchestra Hall salėje, rašė didžioji spauda ir pranašavo jai didelę ateitį.

Chicago lietuvių visuomenė turės retai pasitaikančią progą pasidžiaugti Lilijos Šukytės dainavimu. Tikimės, kad tai bus neužmiršamos valandos.

A.P.B.

Iš apsilankymo Baltuose Rūmuose, skelbiant Pavergtų tautų savaitę liepos 19. Loretta Stukienė, Lietuvos vyčių pirmininkė, kalbasi su prezidento R. Reagan specialiu asistentu Jack Burgess, kuris yra lietuvių kilmės. Nuotr. Jono Urbano

NEW BRITAIN, CONN.

Pensininkų pietūs

New Britaino lietuviai pensininkai yra susiorganizavę į Lietuvių Pensininkų Klubą. Jau yra kaip ir tradicija įsigalėjusi, kad kiekvienais metais birželio pirmąjį sekmadienį surengiami pietūs, kurie pavadinami banketu. Tai ir šiais metais birželio 6 vyko toks banketas. Maistas buvo gausus ir geras. Buvo galima jį pasirinkti pagal savo skonį. Pensininkų ir svečių susirinko apie šimtą.

Baigus pietauti, pensininkus palinksmo savo maloniais balsais ponija Ona Kelli-Valinčiūtė su savo dukrele Petruce-Patricija. Poniai Kelli akomponuojant kanklėmis ir dukrelei priitariant gitara, abi duetu padainavo šias daineles: Ar aš tau, sese, Stoviu aš parimus, Viena linelius nuroviau, Dvi sesutės, Plaukia Nemunėlis, Gaila, Noriu miego, Gintaro kraštas, Kur Nemunas ir Dauguva. Pensininkai atsidėkodami dainininkėms už dainas ir jų gražius balselius nepagalėjo plojimų. Čia reikia pažymėti, kad ponija Kelli yra Amerikoje išaugusi, bet su lietuvių labai susirišusi, ir jos šeimoje labai mylima, kas lietuviška.

B. S.

HARTFORD, CONN.

Lietuvių Moterų Klubo veikla

LMKF Hartfordo klubo valdyba, pabaigusi savo kadenciją, perdavė pareigas naujai išrinktom narėm. Naująją valdybą sudaro: Ada Ustjanuskienė — pirmininkė, Apolonią Vitkuvienė — vicepirmininkė, Dangira Budrienė — sekretorė, Sofija Alienė — išdėtininkė, Bronė Žilienė — ryšinininkė.

Per susirinkimą, prieš išsikirstant vasaros atostogoms, buvo sudarytas planas ateinančių metų veiklai. Klubas stengsis ir toliau ruošti velykinius pusryčius, kurie sutraukia kasmet į bažnyčios salę didelį skaičių ne tik Hartfordo, bet ir apylinkės tautiečių.

Š. m. rugsėjo mėnesio 18-19 dienomis klubas rengia Sibiro tremtinių Genės Popelienės surinktų, Lietuvoje padarytų meno dirbinių parodą, kuri įvyks Švč. Trejybės bažnyčios salėje.

(A.U.)

ST. PETERSBURG, FLA.

Inž. Vytautas Kamantas, PLB valdybos pirmininkas, lankydamsis St. Petersburg, gegužės 7 klubo salėj padarė pranešimą apie Lietuvos Bendruomenės veiklą ir užmojus.

R. Kalantos šaulių kuopa gegužės 13 Lietuvos klube surengė prieš 10 metų susideginusio R. Kalantos minėjimą. Jam vadovavo kuopos pirm. A. Gudonis. Išklausa inž. Mečio Šilkaičio paskaita. Meninė daly po deklamacijų išklaustytos Gražinos Jezukaitienės moterų okteto 5 patriotinės dainos.

K. Krivickas

SCRANTON, PA.

Paminėti birželio trėmimai

Į Scrantono viešąją biblioteką birželio 15 susirinko apie 150 lietuvių prisiminti bausių birželio trėmimų. Tokį minėjimą pirmą kartą Scrantone surengė mažutė vietinė lietuvių bendruomenė.

Minėjimui vadovavo, kalbėjo ir rodė skaidres arch. Vytautas Petras. Jo žodis buvo skirtas pavaizduoti deportacijom į tolimą Sibirą, su įdomiomis statistikom; o skaidrėm jis parodė, kokia graži mūsų tėvynė buvo ir yra, kur dar nesudarkyta okupanto. Pabaigoj dalyviai buvo pakviesti pasivaizdinti kavute bei pyragaičiais ir aplankyti čia pat didelę knygyno vitriną, kuri buvo mieliai paskirta lietuviams (dviejų savaitių laikotarpiui) pavaizduoti sovietų genocidui Lietuvoje. Žiūrovai susikauptė baisesi vitrinon rūpestingai patalpintom pritaikytom nuotraukom, knygom ir kitom iliustracijom. Aiškiai buvo jaučiamas susirinkusiųjų pasigėrėjimas rengėjų pastangom.

Ta pačia progą seselės Virginijos Vytell ir Vyto Petrausko iniciatyva vietinė spauda išspausdino atitinkamus straipsnius, kad visi geriau pažintų komunizmo grėsmę ne tik jo užgrobtam kraštui, bet ir Vakarų pasauliui.

Chorui ir visai salei giedant "Marija, Marija", buvo užbaigtas Maironio minėjimas. Reikia pastebėti, kad svarbiausias šio minėjimo sumanytojas nešęs sunkiausią darbo našta, buvo nenuilstamas Maironio Parko pirmininkas K. Adomavičius.

Pabaigai noriu pridėti, kad, nors ir norėta ši minėjimą sutrukdėti, bet nepavyko. Tikėjime, kad ateityje tokių trukdytojų daugiau neatsiras.

J.P.

Philadelphijos ateitininkų metinės šventės metu gegužės 30 dvasios vadas kun. Kąjėtonas Sakalauskas priima ateitininkų moksleivių išorinį šv. Andriejaus bažnyčioje. Moksleivių išorinį davė iš k. Algimantas Cesonis, Regina Krušinskaitė ir Paulius Kazakauskas (bučiuoja vėliavą). Šalimai stovi moksleivių ateitininkų globėja Teresė Gečienė, prie vėliavos Rimutė Pliuskonytė. Nuotr. dr. A. Juzaičio

BAIGĖ UNIVERSITETĄ

Gegužės 23 Fairfield universitete vyko mokslo metų baigimo iškilmės.

Ši universitetą baigė Jonas Stasiukevičius, gaudamas bakalaurų laipsnį (B.S.). Studijavo sąsąskaitybą.

Per visus mokslo metus mokėsi gerai. Priklausė sporto organizacijom, buvo išrinktas universiteto jaunųjų demokratų klubo išdėtininku. Tas pareigas ėjo 3 metus.

Prieš tai Jonas baigė Newington High aukštesniąją mokyklą, pasižymėdamas savo gabumais moksle. Buvo išrinktas į National Honor Society.

Šiuo metu dirba Chase Manhattan banke New Yorko mieste. Nuo ateinančių metų sausio mėnesio jis yra priimtas į Management Intern Program, Northeastern's Graduate School of Business Administration.

Jonas Stasiukevičius

Jonas yra Aldonos ir Gedimino Stasiukevičių sūnus. Tėvai gyvena Newington, Conn. Jono sesutė Dana Bostono universitete studijuoja mediciną ir viešąją sveikatą ir ateinančiais metais gaus magistrės laipsnį.

J.P.

— Jurgis Janušaitis, dabartinis Žurnalistų Sąjungos pirmininkas rugsėjo 4 paminėjo 70 metų sukaktį ir 55 metų sukaktį, kaip bendradarbiauja įvairiuose laikraščiuose. Taip pat jis bendradarbiauja ir Darbininke. Jis yra gimęs 1912 rugsėjo 4 Džiugonių kaime, Šeduvos valsčiuje, Panevėžio apskrity. Baigė Kaišiadorių vidurinę mokyklą 1929, suaugusių gimnaziją Kaune. Baigęs pašto kursus 1930, tarnavo Kauno, Šilutos paštuose. 1939 Valkininkų pašto viršininkas, 1940-1941 — Pašto valdyboje. Laikraščiuose rašo nuo 1927. Chicagoje jam surengtas pagerbimas.

— Sesuo Tarcija Bigelaitė, sulaukusi 80 metų, mirė Romoje. Palaidota rugsėjo 4. Buvo kilusi iš Pajevoniu parapijos, Vilkaviškio vyskupijos. Jaunystėje išvyko į Italiją ir įstojo į Švenčiausios Trejybės seserų vienuoliją.

— Muzikas Arūnas Kaminskas, dirigentas, liepos 29 dirgavo Grant Parke, Petrill Music Shell, Chicagoje. Lietuviams jis yra gerai pažįstamas. Tai Lietuvių operos akompaniatorius bei vadovo padėjėjas, sėkmingai dirgavęs praeito sezono "Laisvės šaulių" antrąjį spektaklį. Jis yra baigęs Illinois universitetą bakalaurų laipsniu, o muzikos magistro laipsnį gavo Northwestern univ. Nuo 1979 yra Grant Parko koncertų produkcijos štabo narys. Šiuo koncertu A. Kaminskas debiutavo su Grant Parko simfoniniu orkestru.

— Šv. Pranciškaus gimimo 800 metų sukakties minėjimas Chicagoje, Jaunimo Centre bus lapkričio 21. Paskaitą skaitys kun. Paulius Baltakis, OFM, lietuvių pranciškonų provincijolas. Po paskaitos meninė dalis. Minėjimą ruošia LK Mokslo Akademijos Chicago židiny. Ateitininkai sendraugiai ir Lietuvių Moterų Federacijos Chicago skyrius.

— Lietuvių namai Toronte šiemet švenčia 30 metų veiklos sukaktį, kuri bus minima rudenį. Tai progai pakviesta sol. Dana Stankaitytė iš Chicago ir muz. D. Viskaitienės vadovaujamas Toronto dainų vienetas "Volungės".

— Juozas Kojelis iš Los Angeles, Calif., parašė laišką "The Christian Science Monitor" dienraščiui, primindamas Pabaltijo tautų troškimus. Jis primena, kad net po 60 metų komunizmo valdymo Vakarų pasaulis nesupranta komunistų "diplomatijos". Taip pat primena, kad kongreso paskelbta Pabaltijo Laisvės Diena yra simbolis Amerikos priimančiam pabaltiečių laisvės troškimui.

— Arvydas Žygas, Ateitininkų sąjungos siunčiamas, išskrido penkiam savaitėm į Braziliją padirbėti su jaunimu. Jis mokys jaunus lietuvius lietuvių kalbos, lietuviškų tradicijų ir supažindins su Lietuvos istorijos bruožais. Taip pat jis atstovaus ir Pasaulio Lietuvių Sąjungai, ruošdamas Brazilijos lietuvių jaunimą ateinančiam jaunimo kongresui.

— Pasaulio LB šeštasis seimas įvyks 1983 birželio 27-30 Chicagoje.

— Australijos lietuvių metraščio II tomas ruošiamas spaudai. Šiam reikalui sudaryta komisija, V. Baltučio vadovaujama. I metraščio tomas buvo išleistas prieš 20 metų.

— Prof. dr. Jonas Račkauskas, Pedagoginio Lituanistikos Instituto rektorius, rugsėjo 11 Kolumbijos pasirašė sutartį su Pontificalinio Bolivarianos universiteto Medelline rektorium. Sutartis įpareigoja PLI, Kolumbijos Lietuvių Fondą ir Bolivarianos universitetą rūpintis lituanistikos švietimu Kolumbijoje.

SPORTAS

TENISO PIRMENYBĖS

1982 m. Š. Amerikos lietuvių lauko teniso pirmenybės
1982 m. Š. A. lietuvių lauko teniso pirmenybės įvyks rugsėjo 18-19 Marquette Parko teniso aikštėse, W. 67th St. & St. Louis, Chicago, Ill., vykdo — Chicagos Lietuvių Teniso Klubas.

Pradžią — 9 val. ryto. Registracija — 8:30 val. ryto.

Programa: vyrų A vienetas, vyrų B vienetas, moterų vienetas, vyrų senjorų (45 m. ir vyresnių) vienetas, jaunių (18 m. ir jaunesnių) vienetas, mergaičių (18 m. ir jaun.) vienetas, vyrų A dvejetas, vyrų B dvejetas, moterų dvejetas.

Klasifikacija — pagal žaidėjo amžių 1982 m. rugsėjo 18.

Dalyvauti leidžiama tik viename vienete, plius dvejete.

Dalyvavimas atviras visiems lietuvių žaidėjams, atlikusiems

1982 m. metinę ŠALFAS nario registraciją. Kas dar neatlikę, galės tai padaryti vietoje.

Pradmės mokesčiai: vyrų A, vyrų B, moterų ir senjorų vienetai — 6 dol.; jaunių ir mergaičių vienetai — 4 dol. Dvejetai — po 3 dol. kiekvienam žaidėjui.

Dalyvių registracija atliekama iki rugsėjo 15 d., pasiunčiant "Dalyvio registracijos lapą", kartu su pradmės mokesčiu už vienetus, šiuo adresu:

Mr. A. Kušeliauskas, 6636 S. Francisco Ave., Chicago, IL 60629. Tel. (312) 434-2265.

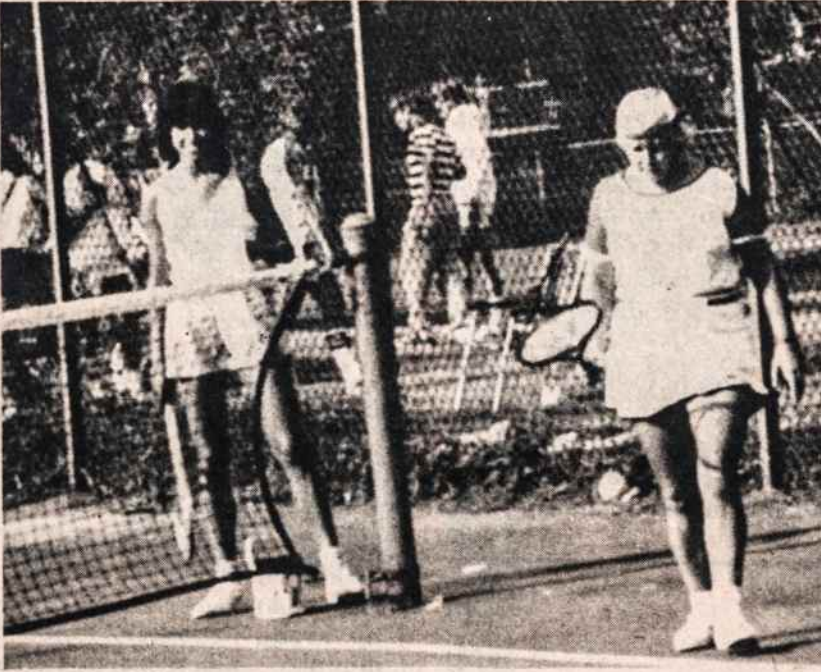
Čekis rašomas — A. Kuseliauskas - Tennis.

Pastaba. Registraciją siųskite tik už vienetus. Dvejėtų registracija bus vykdoma vietoje.

Š. Amerikos pabaltiečių pirmenybės Chicagoje

Liepos 31-rugsėjo 1 Chicagoje įvykęs Š. Amerikos pabaltiečių teniso turnyras sutraukė daugiau kaip 40 dalyvių. Dauguma iš jų buvo lietuviai, kiti latviai, o estai visai nepasirodė.

Vyrų vienete laimėjo veteranas iš Chicagos Alfonsas Pečiūnas, trijų setų kovos baig-

Vanda Vebeliūnienė (d.) užėmė dvi II vietas Š. Amerikos pabaltiečių lauko teniso pirmenybėse Chicagoje liepos 31 - rugsėjo 1. Ji buvo antroji moterų vienete ir mišriame dvejete. Nuotr. Ed. Šulaučio

mėj nugalėjęs Vitalį Šeputą iš Detroito. Moterų finale irgi prireikė trijų setų, kol latvaitė V. Pūrs iškovojo V. Vebeliūnienę, nors ši turėjo nemažą galimybių laimėti.

Iš viso buvo varžytasi septyniose grupėse, ir penkiose iš jų nugalėjo lietuviai, o dviejose — latviai. Antrą pergalę latviai nusinešė senjorų klasėje, kur H. Huns nugalėjo V. Grybauską.

E. S.

NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

Lauksiu tavęs ateinant. Montrealio vyrų okteto įdainuota 17 patrijotinių lietuviškų dainų ir maršų. Kaina 10 dol. Persiuntimui pridedama 1 dol.

Taip pat gaunamos ir šios naujausios plokštelės: Kur gintaris... — Montrealio jaunimo ansamblio atlieka 16 kūrinių. Kaina 10 dol. Dainos, muzika ir gėlės — įvairių kompozitorių ir artistų atlikti 12 kūrinių. Kaina 9 dol. Leonas Baltrus — arijos ir dainos. Kaina 8 dol. Aras... — toli nuo tėvynės — Toronto vyrų choro dainos. Kaina 10 dol. Nerija — Clevelando studentų vieneto dainos. Kaina 8 dol. Pavasaris — dainuoja dvygnukai Šalčiai Vokietijoje. Kaina 10 dol. Užaugau Lietuvoje — lietuviškų dainų rinkinys. Kaina 8 dol.

Persiuntimui pridedama 1 dol. už kiekvieną plokštelę. Šios ir kitos lietuviškos plokštelės, naujos lietuviškos knygos ir lietuviški suvenyrai gaunami Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Patarimas

Madingai apsirengusi paauglė klausia gydytoją, ką ji turi daryti kovodama su persišaldymu.

Gydytojas pataria: — Eik namo, apsireng ir atsigulk lovon.

Reta proga įsigyti anglų kalba dvi vertingas knygas papiginta kaina:

LITHUANIA 700 YEARS, by A. Gerutis. 15 dol.

SOVIET GENOCIDE IN LITHUANIA, by J. Pajaujė-Javis. 12 dol.

Užsisakant abi knygas, mokama tik 25 dol.

Persiuntimui pridedamas tik 1 dol.

Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

BALTINUKAI — T SHIRTS su Lietuvos trispalve ir Vytimi bei jrašu "Lithuanian and proud of it": vaikam (boy's size) S (6-8), M (10-12), L (14-16), suaugusiem (man's size) S (34-36), M (38-40), L (42-44), XL (46-48). Kaina su persiuntimu tik 6 dol. Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

ELIZABETH, N.J.

Justinos Bunienės pagerbimas

Birželio 13 buvo surengtas Justinos Bunienės pagerbimas, išleidžiant ją į pilnai užsitarnautą pensiją. Ji yra Lietuvių Katalikų Moterų Sąjungos 66 kuopos garbės pirmininkė.

Tą dieną po pamaldų Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje visos narės su svečiais sugužėjome į parapijos salę. Po trumpos valandėlės pasirodė ir mūsų visų gerbiama ir mylima Justina Bunienė, jos dukrelės Kristinos palydėta. Triukšmingai visi jai plojo ir tuo jai išreiškė savo draugiškumą. Stalai buvo gražiai paruošti.

Kuopos dvasios vadas yra kun. Juozas Pragulbickas. Jis visą laiką artimai bendradarbiavo su kuopa. Šiuo metu jis vaikšto

su lazdele, nes buvo sunkiai susižeidęs koją. Jis, pasiramščiodamas lazdele, atėjo į šį pobūvį ir sukalbėjo maldą už mirusias nares. Taip pat atsilankė ir parapijos klebonas kun. Petras Zemeikis. Jis pasidžiaugė, kad malonu dirbti su tokiom entuziastėm, kaip Justina. "Nors mūsų parapija maža žmonių skaičiumi", — kalbėjo jis, — "bet aš prieš kitas parapijas pasidžiaugiu atliktais darbais". Palinkėjo ir toliau taip pat vadovauti draugijai. Dabar į Justinos vietą ateina jos dukra Kristina Ochs.

Ruth Kidžienė, draugijos vicepirmininkė, prisiminė kuopos įsikūrimą. Justina, beaugindama šį kūdikį, kuopai vadovavo 33 metus. Pareiškė viltį, kad ir dukrelė ir žentas Keturvitis seks mamytės pėdomis, nes ir jis yra glaudžiai susirišęs su parapijos reikalais.

Pati Justina Bunienė papasakojo kuopos istoriją, kaip buvo reikalinga ją įkurti. Ji pasakojo: "Aš pati stovėjau prie Singer vartų, rinkau pinigus, siunčiau į tik atsikūrusią Lietuvą (tai buvo apie 1918 metus). Pagaliau suorganizavau 14 moterų. Už tai iš centro valdybos gavome 10 dol. Tada surengėm parengimą, kuris davė pelno — 100 dol. Tai buvo kuopai kertinis akmuo. Taip kuopa augo, plėtėsi, turėjo jau 75 nares".

Šiuo metu kuopoje yra 42 narės. Pasidžiaugė, kad narės per visus 33 metus puikiai bendradarbiavo, padėjo kunigam ir, kaip visuomet, šį pokylį baigė su daina — Atskrend sakalėlis per žalią girėlę.

Ona Lanienė

NAUJOSIOS ANGLIJOS ŠAULIŲ RINKTINĖS STOVYKLA

Rugsėjo 4-6 dienomis pranciskonų vasarvietėje Kennebunkport, Maine, įvyksta LŠST Naujosios Anglijos šaulių rinktinės trijų dienų kultūrinė stovykla. Jai yra paruošta įdomi programa.

Šeštadienį, rugsėjo 4, stovyklos atidarymas, kuopų ir tarpkuopinio šaudymo varžybos. Vakare didžiojoje salėje susipažinimo vakaras.

Sekmadienį, rugsėjo 5, tuojuo po pusryčių prof. dr. Vaidieviučio Mantauto paskaita. 11:30 visi organizuoti dalyvauja vienuolyno kopyčioje pamaldose už kenčiančią Lietuvą. Tuojuo po pamaldų vainiko už žuvusius dėl Lietuvos laisvės padėjimas prie lietuviško kryžiaus. Po pietų didžiojoje salėje Maironio 50-ties metų mirties minėjimas. Pagrindinis kalbėtojas: Worcester

terio lietuvių radijo valandos vedėjas inž. Eduardas V. Meilus, Jr. Meninę dalį atliks solistas Benediktas Povilavičius, akompanuojant komp. Jeronimui Kačinskui. Vakare toje pačioje salėje tradicinis laužas su įvairiais pasirodymais.

Pirmadienį, rugsėjo 6, po pusryčių paskaita religiniais klausimais. Skaito rinktinės kapelionas Tėv. Rafaelis Šakalys, OFM. Vėliau šaudymo laimėtojam trofėjų įteikimas, 11:00 val. vėliavų nuleidimas ir stovyklos uždarymas.

Visi šauliai ir šaulės iš arti ir toli su savo draugais kviečiami gausiai dalyvauti. (EM)

Pagerbiant Justiną Bunienę Elizabeth, N.J. iš k. kun. Juozas Pragulbickas, Justina Bunienė, klebonas kun. Petras Zemeikis.

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMAS

Už prieinamus mokesčius pasiūlo moderniškus apdraudos planus.

Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui mortgičių.

Norį įsirašyti kreipkitės į SUSIV. CENTRA, P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.), Wilkes Barre, Pa. 18703; o Didžiojo New Yorko rajono lietuvių kreipkitės į organizatorių Susiv. direktorių BRONIŲ BOBELJ, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421, tel. MI 7-6637.

BRIDGES is a monthly newsletter in the English language published by the Lithuanian American Community. It is geared for those Lithuanians who do not understand Lithuanian but are interested in the Lithuanian culture. The newsletter is published monthly and the subscription rate is 5 dol. per year. The readers of Darbininkas are urged to urge the Lithuanians in their local communities to subscribe this newsletter for their sons and daughters interested in their heritage. Write to: Bridges, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

KELIONĖS Į LIETUVĄ — 1982

16 DIENŲ EKSKURSIJOS

rugsėjo 16 - spalio 2 \$1,599
gruodžio 21-sausio 4 \$1,549
Kellonėj: Varšuvoj 2, Vilniuj 6, Rygoj 4, Frankfurte 1.

11 DIENŲ EKSKURSIJOS

spalio 7 - 16 \$1,149
Kellonėj: Maskvoj 1, Vilniuj 6, Leningrade 2

Ekskursijų kainos bazuojamos pagal lėktuvų kainas su Lufthansa iš Bostono ir New Yorko arba Finnair iš New Yorko. Visos mūsų ekskursijos yra palydimos prityrusių palydovų iš mūsų įstaigos. Vietų skaičius ribotas. Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės:

BALTIC TOURS
8 White Oak Road
Newton, MA 02168
617 969-1190

Daromi giminių iškvietimo dokumentai

KAILIŲ PASIRINKIMAS!

Custom made fur and sheepskin coats and other leather goods. The lowest prices in neighborhood. Use our lay-away plan.

ALEX SHEEPSKIN AND FUR CO.
79-03 JAMAICA AVE.
WOODHAVEN, N.Y. 11421
TEL. 212 296-1162

ATTENTION SERIOUS JOB SEEKERS!

Would you like to set your own hours with practically no limit on earnings and have vacations as desired? If so, then why not conveniently work with us sorting/bundling mail. Receive work and payments by mail. Start immediately! For information, a self-addressed, stamped envelope assures a prompt reply.

Mail Marketing Services, P.O. Box 2590, Ocala, Florida 32678

LITHUANIAN COOKERY

(In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėm amerikietėm. Knyga su plastininiu applanu, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė
Numeris, gatvė
Miestas, valstija, Zip

DABAR KASOS KREDITO UNIJOJ:

9% palūkanų už paprastas taupomąsias sąskaitas.

12% už Share Certificates 500 dol. sumomis.

MONEY MARKET Certifikatų procentai už 5,000 ir 10,000 dolerių indėlius 6 mėnesiam.

"ALL — SAVERS" Certifikatai 1 metam su laisvomis nuo mokesčių palūkanomis.

Laisvi nuo mokesčių IRA pensijų fondo indėliai su **15%** palūkanom.

Paskolos — Namų pirkimo "mortgičiai" — čekių iškeitimai — Pensijos čekių indėliai ir t.t.

KASOS adresas: 86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418

Telefonas: (212) 441-6799

Darbo valandos: nuo 9 iki 9 kasdien; penktadieniais nuo 9 iki 5 val. p.p. ir šeštadieniais nuo 9 iki 1 val. p.p.

Patarnavimas lietuvių ir anglų kalbomis.

Visi indėliai apdrausti iki 100.000 dol.

DALIA JASAITYTĖ — TEISIŲ DAKTARĖ

Profesija kartais tampa šeimos tradicija. Tai buvo Jasaičių šeimos: Domas Jasaitis buvo žymus medicinos daktaras Lietuvoje, o jo sūnus Stasys Jasaitis yra mūsų mylimas daktaras Bostone. Tradicija pasuko į praeitį: daktaro Stasio Jasaičio senelis buvo advokatas, taip pat ponios Laimos Jasaitienės tėvas buvo advokatas. Jų dukra Dalia "grįžta" į senelių profesiją.

Dalia Jasaitytė gegužės 23 Los Angeles, Calif., gavo teisių daktaro laipsnį. Šalia jos stovi dr. Stasys Jasaitis iš Bostono.

Dalia Jasaitytė užaugo Bostone, vienuolika metų lankė ir baigė S. Bostono šeštadienį mokyklą, dalyvavo ateitininkų ir skaučių organizacijose, kalba labai gerai lietuviškai, gavo bakalaurės laipsnį Loyolos universitete Chicagoje iš istorijos, magistrės laipsnį Northeastern universitete Bostone iš istorijos, o šiemet gegužės 23 apvainikavo savo studijas teisių daktarės diplomu. Teisių daktarės laipsnį jai davė Southwestern University School of Law, Los Angeles, California.

Sveikinam laimingus tėvelius, Laimą ir dr. Stasį Jasaičius, kad užaugino lietuviškai susipratusių dukterį ir davė jai dovanų lietuvių kalbos gerą žinojimą. Ateity jos kalbos žinojimas ir jos profesija tikrai bus reikalingi mūsų lietuviškai veiklai.

E. V.

AR ŽINAI, KAD

Vytauto Didžiojo laikais Lietuva buvo daug didesnė už Prancūziją ir Vokietiją, sudėjus krūvon.

Daugiau kaip 200 metų lietuvių valdė Ukrainą ir ten įvedė puikią tvarką, paremtą teise. Anais laikais net Vakarų Europoje nebuvo tokios laisvės, kurią turėjo Lietuvoje gyvenantieji svetimtaučiai.

Daugiau dėmesio lietuviškam švietimui

Naujų mokslo metų išvakarėse Laisvės Varpas savo programose kelia įvairius lietuviško švietimo ir auklėjimo reikalus. Taip rugsėjo 1 radijo programoje vedėjas Petras Viščinis ragino lietuvių visuomenę daugiau susirūpinti lietuvišku švietimu ir auklėjimu, kuris atsiremia į tėvus, jaunimo organizacijas, šeštadienines lituanistikos mokyklas, lietuviškas parapijas ir į visą lietuvių visuomenę. Visų jų uždavinys — sudaryti sąlygas, kad lituanistikoms mokykloms netrūktų nei patalpų, nei mokytojų, o svarbiausia — mokinių.

Remdamasis LB krašto valdybos pirmininko Vytauto Kutkaus aplinkraščiais lietuviško švietimo reikalu apygardoms ir apylinkėms, P. Viščinis pabrėžė, kad reikia dideliu atsidėjimu dirbti tu aplinkraščių įgyvendinimui. Šiuo požiūriu dideles pareigas ir galimybes turi LB apygardos ir apylinkės. Bet ar tą darbą jos atlieka? Bent tuo tarpu nieko apie tai negirdėti. Jeigu iš anksto nebus pasirūpinta, tai naujų mokslo metų pradžioje gali trūkti mūsų mokykloms reikalingų sąlygų. Ypač mokinių skaičiaus klausimas kasmet darosi aštresnis, nes yra daug tėvų, kurie nesiuočia savo vaikų į lituanistikos mokyklas. Įvairiais būdais, ypač individualinio kontakto pagrindu, reikėtų pasirūpinti, kad kiekvienas laikytų gėdą, jei jo vaikai nelanko lituanistikos mokyklos ir jį rimtai nesimoko lietuviškų dalykų.

"Maistas ir ligos — maisto biochemija"

Šiomis dienomis Bostone pasirodė dr. Petro Kaladės parašyta knyga "Maistas ir ligos — maisto biochemija". Knyga plačiai nagrinėja maisto įtaką aterosklerozei ir kai kurių vėžio rūšių išsivystymui.

Knygą išleido Lietuvių Agronomų Sąjunga, o spausdino J. Kapočiaus spaustuvė Bostone. Knyga yra 654 puslapių. Kaina \$20 be persiuntimo išlaidų. Gaudama "Darbininko" administracijoje Brooklyne, Agronomų Sąjungoje Chicagoje, Minkų dovanų ir knygų krautuvė. So. Bostone, pas Juozą Žilionį Clevelande ir pas knygos autorių dr. Petrą Kaladę Bostone.

Nauja jauna daktarė A. Norgell

Iš Californijos į Bostono St. Elizabeth ligoninę atvyko stažuoti nauja medicinos daktarė

Aileen Norgell. Gyvendama Los Angeles su tėvais, ji buvo tautinių šokių šokėja. Tikim, kad daktarė Norgell įsijungs į Bostono lietuvių gyvenimą. Tiesa, ji ieško lietuvių kalbos mokytojo, nes jos gimtoji kalba yra anglų. Jos seneliai yra atvykę iš Lietuvos.

Dr. Norgell sekmadieniais atvyksta į mišias Šv. Petro lietuvių bažnyčioje So. Bostone. Ji apsigyveno Brighton, Mass., netoli ligoninės, kurioje dirbs. Linkim jaunai daktarei vispusiškos sėkmės Bostone.

Is Minkų gegužinės

Lietuvių radijo valandėlės, vedamos Stepono ir Valentino Minkų, tradicinė kasmetinė gegužinė su visomis įdomybėmis įvyko rugsėjo 8 Romuvos parke Brocktone. Diena pasitaikė graži, saulėta, o žmonės rinkosi iš artimesnių ir tolimesnių apylinkių. Pirmiausia visi vaišinosi užkandžiais su gairinančiais gėrimais, o per garsiakalbius skambėjo lietuviškos dainos ir grojo muzika.

Programa prasidėjo 4 val. p.p. Graikų "Kariotide" šokių grupė,

jaunos ir dailios merginos, pasipuošusios graikų tautiniais kostiumais, pašoko kelis graikų tautinius šokius. Šokių stovus, vyko Naujosios Anglijos lietuvių gražuolės rinkimai. Rinkimų teisėjais buvo: Ona Ivaškienė, Elena Valiukonienė, Henrikas Čepas, Gintaras Subatis ir Klaudijus Šakenis. Gražuole buvo išrinkta Patricia Stenewitz iš Lowellio. Ji buvo karūnuota ir gavo daug gražių dovanų ir gėlių. Praeitų metų gražuole Juana Ronukaitis įteikė naujai gražuolei taurę ir kitas dovanas.

Dovanų traukime pirmą dovaną (\$50) gavo Sharlotte Lindblow, 2-ą (\$25) — Barbara Gailūnas ir 3-čią — Diana Sabonaitis. Šokių varžybose "Mamės ir papės" polką laimėjo Anna Nowokunski ir Stanley Meziniski, jaunimo polką — Aldona Grudinskas ir Juozas Dabšys, valsą — Birutė ir Marius Žiaugros, tango — Marta Iljinas ir Henrikas Šalkus, tvistą — Donna ir Larry Marčiulaitis. Šokiai ir pasilinksminimas vyko iki vėlaus vakaro.

Mūsuose seniau buvę labai madoj piknikai — gegužinės dabar jau nyksta. Tačiau Steponas ir Valentina Minkai nepertraukia tos gražios tradicijos, kur susirenka lietuviai ir iš tolimiausių vietų, gryname ore vaišinosi, džiaugiasi ir gražiai leidžia laiką. Čia atgaivinosi ir sustiprinamos senos pažintys, sudaromos naujos ir pan. Ir ši Minkų gegužinė, rodos, 48-ta nuo radijo valandėlių įsikūrimo, sutraukė gražų būrį jų bičiulių ir rėmėjų.

A.A. JUOZAS LAPINSKAS

So. Bostone liepos 26 rastas negyvas lovoje Juozas Lapinskas. Buvo miręs prieš kelias dienas.

Velionis buvo 79 metų, gimęs Worcester, Mass., prieš I-mąjį pasaulinį karą parvežtas į Lietuvą. Mokėsi Prienų Žiburio gimnazijoje ir Vytauto Didžiojo universitete Kaune. Baigė teisę, dirbo apeliacinių rūmų sekretoriute.

Antrojo pasaulinio karo metu pasitraukė į Vokietiją, atvyko į Ameriką ir, apsigyvenęs Bostone, dirbo Darbininko redakcijoje. Jis atsidėjęs skaitė korektūras. Darbininke dirbo iki 1951 metų pavasario, kada laikraštis iš Bostono perkėlė į Brooklyną.

Velionis buvo apsiskaitęs, domėjosi išnykusių prūsų istorija, rinko istorinius dokumentus. Buvo gero būdo, ramus, giliai religingas. Buvo invalidas ir dėl to daug kentėjo. Palaidotas Worcesterio jo gimnazičių.

BOSTONO PARENGIMŲ KALENDORIUS

Tautos šventės minėjimas įvyks rugsėjo 12 sekmadienį, 10:15 val. ryto Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone bus aukojamos mišios, po to parapijos salėje vyks tolimesnis minėjimas. Visi kviečiami. Rengia Jono Vanagaičio šaulių kuopa.

Lituanistikos mokyklos tėvų komiteto rengiamas tradicinis balius įvyks rugsėjo 25, šeštadienį, So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėje.

Tautodailės darbų parodą ir pardavimą spalio 2-3 rengia Bostono L.T.I. skyrius.

Radijo valandėlės Laisvės Varpo rudens koncertas įvyks spalio 10 So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėje.

Lietuviškų parapijų metų religinis koncertas įvyks Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone, lapkričio 7, sekmadienį, 11 val. ryto. Koncerto programoj — Berklee kolegijos choras, solistai ir muzikai. Bus atliekama Jeronimo Kačinskio nauja kompozicija šv. Pranciškaus 800 metų jubiliejaus proga — "Saulės giesmė".

Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas įvyks lapkričio 21, sekmadienį, So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėje. Rengia Lietuvos karių veteranų sąjunga Ramovė.

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00-10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 586-7209.

BOSTON, MASS — WLYN 1360 bangos sekm. nuo 8 iki 8:30 val. ryto ir nuo 4:30 iki 5 val. popiet. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

JŪRA STRIMAITYTĖ, lietuvių advokatė, STRIMAITIS & KEHOE, 31 Exchange Street, Lynn, Massachusetts, Tel. 617 598-0800. Turlime ofisą ir Bostone priimti klientus. Mūsų sritys yra apdraudus bylos, workers' compensation ir testamentų sudarymas.

"Maistas ir ligos", dr. Petro Kaladės parašyta aktuali knyga, kuri ką tik pasirodė knygų lentynose, kelia visų susidomėjimą, nes ji paliečia aktualius žmogaus maitinimosi klausimus. Daug kas pranašauja, kad knyga bus greitai išpirkta. Ją galima gauti Darbininko administracijoje. Knygos kaina — 20 dol.

Mylimai Motinai

A.A.

ANELEI ARDIENEI

mirus, jos sūnų inž. Juozą Ardį su šeima nuoširdžiai užjaučia

H. Misliauskas

A.A.

DR. STEPHEN LORENS

mirus, jo žmonai Gražinai, sūnui Petriui reiškiamė gilia užuojautą

Veronika, Danutė ir Andrius Keturakiai

Mielam Vyru! Ir Tėvui

DR. STEPHENS LAURENS

mirus, jo žmoną, mūsų jaunystės draugę Gražiną Ellisonalę-Laurens, ir sūnų Petrą giliai užjaučia

Felė ir Algis Jasaičiai
Dr. Giedrė ir Dr. Rimas Sidriai

Brangiai Mamytei

A.A.

ALEKSANDRAI MIKLAŠEVIČIENEI

mirus, sūnų Kęstutį Miklą, Simo Kudirkos šaulių kuopos pirmininką New Yorke, giliai užjaučiame ir kartu liūdime

Dr. Vinco Kudirkos Šaulių Kuopa
Worcesteryje

A.A.

JONUI PAKALKAI

į anapilį iškeliavus, jo dukrą Rimą Čerkellūniene su šeima giliai užjaučia

Jaunutis P. Nasvytis

Brangiam Laisvos Lietuvos atkūrimo darbuotojui

JONUI PAKALKAI

mirus, jo žmonai Poniai Aleksandrai, dukrai Rimai ir šeimai ir artimiesiems nuoširdžiai užuojautą reiškia

Dr. Birutė ir Jonas Petručiai

Mielam Prieteliui

A.A.

JONUI PAKALKAI

amžinybėn iškeliavus, skausmo valandoje žmoną Aleksandrą, dukrą Rimą Čerkellūniene su šeima ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Bronė ir Antanas Reventai

"Amber Holidays"
1982 M. ESKKURSIJOS
Į LIETUVĄ
iš Bostono/New Yorko

MASKVA/VILNIUS:

rugsėjo 6	— \$1171.00	rugsėjo 27	— \$1082.00
rugsėjo 15	— \$1045.00	spalio 6	— \$ 995.00
		gruodžio 27	— \$ 995.00

VISAS GRUPES LYDĖS VADOVAI. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ.

REGISTRUOJAME JAU DABAR:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 West Broadway, p.o. box 116,
South Boston, Mass. 02127, Tel. (617) 268-8764

Norintlėms atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus.
Prices are based on double occupancy and are subject to changes.

Įstaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Alina RUDŽIŪNAS

BANK-BY-MAIL
Postage paid both ways
Fast, convenient, private, safe, free!
That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prieinamai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti į banką ar juos atsikviesti, tai galite atlikti namie bet kurio laiku. Jūsų slantą gavęs, bankas tuoj įtraukia sumą į sąskaitą. Prisideda ir užtikrinamas, kad jūsų pinigai — pilno aukščiausio procentus, leidžiamus įstatymų. Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

South Boston Savings Bank
"ALWAYS THE LEADER"

MAIN OFFICE
466 West Broadway
South Boston
9 AM to 5:30 PM
Monday thru Friday
Saturday 10 AM to 1 PM
268-2500

NEPONSET CIRCLE OFFICE
748 Garfield Blvd.
3:30 AM to 6:30 PM
Mon., Tues., Wed. & Fri.
Thurs. — 8:30 AM to 7:30 PM
Saturday 9:30 AM to 12 Noon

ALFRED W. J. HIBALD, PRESIDENT

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spaustuvė (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė 212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Pranciškonų vasarvietėje šį savaitgalį: rugsjūcio 20, penktadienį, solistės Ginos Čapkauskienės koncertas. Akomponuoja Saulius Cibas.

Povilas Dargis, SLA prezidentas, atostogaudamas prie Conneaut ežero, Pa., atsiuntė Darbininko redakcijai ir administracijai sveikinimus.

Prel. Jonas Scharnus, Švč. Trejybės Newark klebonas, nuo rugsjūcio 22 dienos išvyksta ilgesniam sveikatos pataisyti poilsiu. Jį pavaduos pranciškonas iš Brooklyno vienuolyno Tėv. Klemensas Zalalis.

Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės III tomo sutikimas bus rugsjūcio 18, šeštadienį, Kultūros Židinio mažojoje salėje. II ir III tomų parašė Antanas Rukša, jau miręs. Apie knygą kalbės Bronius Balčiūnas. Rengia ramovėnų New Yorko skyrius.

Henry Fonda, žymus Amerikos aktorius, miręs pereiną savaitę, pokario metais vaidino Broadway teatre New Yorke. Tada vienas rašytojas parengė radijo vaidinimą apie pagėgėlių gyvenimą Vokietijos stovyklose ir įvairiuose miestuose. Tame radijo vaidinime vaidino ir Henry Fonda, vaidino lietuvių Stepo Zobarsko vaidmenį. (Kaip tai nutiko, bus parašyta vėliau).

A. a. dr. Vytautas Slavinskas, miręs prieš trejetą metų, bus prisimintas mišiomis rugsjūcio 28, šeštadienį, 10 val. r. pranciškonų vienuolyno koplyčioje. Velionio našlė Marija Slavinskienė prašo draugus ir pažįstamus dalyvauti mišiose ir pasimelti už jo vėlę.

Ateitininkų sendraugių stovykla vyksta šią savaitę pranciškonų vasarvietėje Kennebunkporte. Stovykla prasidėjo rugsjūcio 14, baigiasi rugpjūcio 21. Iš New Yorko išvyko Ažuolai, Balsiai, Minkūnai su anūkais. Po stovyklos jie dar pasiliks savaitę atostogauti.

Nukankinti ir įvairiai žuvę Lietuvis kunigai bus prisiminti pamaldomis Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Jau kuris laikas, kaip Lietuvoje įvairiais būdais sunaikinami veiksniūs, kuo nors pasižymėję kunigai. Jų prisiminimas ir pagerimas rengiamas ryšium su Liet. Kat. Bažnyčios Kronikos 10 metų sukaktimi.

Vladas Šakalys, kurį laiką dirbęs pranciškonų spaustuvėje ir redagavęs Karį, iš tų pareigų pats pasitraukė ir išvyko į Santa Monica, Calif., kur jau įsidarbino.

Pranas Naujokaitis, rašytojas ir poetas, literatūros istorikas ir kritikas, išleidžia naują eilėraščių rinkinį "Saulėleidis". Rinkinys jau surinktas, taisomos korektūros. Pasirodys šį rudenį. Pats autorius kurį laiką buvo apsirgęs ir išgulėjo ligoninėje porą savaitę.

Amelia Sinus, gyvenanti Darbininko ir pranciškonų vienuolyno kaimynystėje, užuot mokėjusi prenumeratą už 1983 metus, įteikė šimtinę spaudai paremti. Dosniai rėmėjai — geradarai Darbininko administracija nuoširdžiai dėkoja.

LIETUVIŲ DIENA LAKEWOOD, PA.

Tradicinė lietuvių diena Lakewood parke, Barnesville, Pa., įvyko rugpjūcio 15. Tai buvo jau 68-toji diena. Šiais metais dalyvavo nepaprastai daug žmonių. Iš New Yorko buvo nuvykę net trys autobusai. Veikė Darbininko spaudos kioskas.

Tautinius šokius šoko ansamblis Liepsna iš Elizabeth. Dainavo Žarijos choras iš Schuylkill County ir Harmonijos kvartetas iš New Harbo.

Marija Noreikienė, Lietuvių Moterų Klubų Federacijos pirmininkė, liepos 31 iš Woodhaven, N.Y., išsikėlė gyventi į Nesconset, N.Y., arčiau jos vyro darbovietės. LMKF valdybos narės privačiai jai suruošė priešpiečius, palinkėjo laimės ir sėkmės naujoje gyvenvietėje. Pirm. M. Noreikienė ir G. Žilionienė papasakojo apie General Federation of Women's Clubs šiais metais vykusią Bismarck, N.D., tarptautinę moterų konvenciją, kur buvo pristatyta Marijos Jurgutienės dramatiška pastanga emigruoti su dukra Daina į Ameriką pas savo vyrą A. Jurgutį ir paprašyta remti Jurgučių šeimos susijungimo pastangas. Taipogi pranešė, kas daugiau buvo daryta Jurgučių šeimos sujungimo reikalui. Jadvyga Matulaitienė papasakojo apie Vasario 16 gimnaziją, kurioje šių metų pavasarį jai teko būti kaip tautinių šokių instruktorei. Ji pasidžiaugė šios gimnazijos veikla. Tarp kitko Vasario 16 gimnaziją piniginėmis aukomis kiekvienais metais remia ir LMKF Amerikos klubai. Marijos ir Leono Noreikų naujas adresas: Fairhaven Dr. West, E-16, Nesconset, NY 11767. Tel: 1-516-724-7836.

Juozas Gabė, rašytojos Nelės Mazalaitės vyras, mirė prieš dvejus metus rugsjūcio 31. Palaidotas buvo rugsjūcio 4. Šios sukakties proga abi dienas, mirimo ir laidojimo, mišios bus atlaikytos pranciškonų vienuolyno koplyčioje Brooklyne, Apreiškimo parapijos bažnyčioje ir pranciškonų vienuolyno Kennebunkporte, Maine.

Australijoje leidžiami "Tėviškės Aidai" eilėje numerį prisiminė Liet. Religinės Šalpos veiklą, pateikia įvairių žinių, prisiminė drauge veikiantį ir Lietuvių Informacijos Centrą. Liepos 17 numeryje išspausdintas Gintės Damušytis straipsnis "Batuno delegacija Jungtinių Tautų nusiginklavimo sesijoje". Šiame laikraštyje bendradarbiauja Bronius Kviklys ir per kelis numerius rašo, kaip sovietų agentai Amerikoje nori sunaikinti lietuvišką išeiviją, prisimenama čia L. Kairio byla Chicagoje. Spausdinama nemaža medžiaga iš Liet. Kat. Bažnyčios Kronikos 51 numerio. Liepos 24 dienos numeryje kažkoks P. Ti. skelbia straipsnį "S. Kudirka jau pažino Ameriką, o kaip V. Šakalys?". Straipsnyje neigiamai pasisakoma apie Ameriką. "Tėviškės Aidus" leidžia Australijos Lietuvių Katalikų Federacija, redaguoja kun. Pr. Dauknyš.

Dail. Kazimieras Žoromskis, kuris dabar atostogauja Kennebunkporte pranciškonų vasarvietėje, daug tapo tovyvų iš gamtos. Mėgstamiausia jo tema — gėlės. Jau šiemet jis nutapė nemažą gėlių paveikslų. Taip jis planuoja ateinančiais metais kokią kovo mėnesį surengti savo parodą — gėlės paveikluose.

NUOSTABUS LEIDINYS APIE LIETUVOS BAŽNYČIAS

Darbininko redakcijai pasiekė Broniaus Kviklio paruošta knyga — Lietuvos bažnyčios, II tomas, Vilkaviškio vyskupija.

Kaip žinome, pirmasis tomas buvo skirtas Telsių vyskupijai. Šis antrasis perkelia mus į Suvalkiją. Čia vaizdžiai parodoma senoji Vygrių vyskupija, vėliau Seinų vyskupija ir Vilkaviškio vyskupijos įkūrimas, jos suformavimas. Aprašomos visos Vilkaviškio vyskupijos bažnyčios, svarbesnės koplyčios. Iš kiekvienos vietovės pateikiama bent

Birutė Kidolienė, arti dešimties metų dirbusi pranciškonų spaustuvėje Brooklyne ir labai sėkmingai rinkusi lietuviškus tekstus, nuo rugsjūcio 1 perėjo dirbti pas amerikiečius Manhattan, į Conte Nast leidyklą, kur yra leidžiami keli madų žurnalai.

Antanas Mažeika, Sr., iš St. Petersburg, Fla., su žmona ir anūkais, lankydamasis New Yorko apylinkėje, apsilankė ir Darbininko administracijoje, susimokėjo Darbininko prenumeratą ir įsigijo suvenyrų.

A. Lingienė iš Redford, MI, vietoj 15 dol. metinės Darbininko prenumeratos atsiuntė 50 DOL. AUK9 Darbininko laikraščio paremti. Darbininko administracija nuoširdžiai dėkoja.

Jonas Pipiras iš Worcesterio, Mass., Maironio Parko vicepirmininkas atsiuntė 30 dol. auką. Darbininkui paremti. Darbininko administracija už auką nuoširdžiai dėkoja.

Dr. Petras Kaladė, ką tik išleidęs stambų veikalą "Maistas ir ligos", gyvenęs Bostone, atsiuntė 40 dol. suką Darbininkui paremti. Darbininko administracija už auką nuoširdžiai dėkoja.

Genovaitė Mailiūnienė, SLA generalinė sekretorė, atsiuntė 20 dol. auką. Darbininkui paremti. Darbininko administracija už auką nuoširdžiai dėkoja.

Pakeitęs adresą, neužmiršk pridėti ir senojo.

NAUJAUSI LEIDINIAI

A. Tulio, Inteligentų stalas, 7 dol., įrišta 8.50.

Br. Kviklic, Vilkaviškio vyskupija, 23 dol.

J. Prunskio, Lietuviai Sibire, 23 dol.

L. Kerulio, Išvežtųjų lietuvių sąrašas, 20 dol.

A. Šapokos, Lietuvos istorija, 18 dol.

P. Gaidos, Arkivyskupas T. Matulionis, įrišta 15 dol.

P. Kaladės, Maistas ir ligos, 20 dol.

A. Rukšos, Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės, 18 dol.

A. Budreckio, Algirdas, 15 dol.

Z. Raulinaičio, Keturi frontai, 9 dol.

Ic. Mero, Sara, romanas, 8 dol.

A. Balašaitienės, Susitikimas pamary, novelės, 8 dol.

J. Kreivėno, Mirties lageriuose ir tremtyje, 12 dol.

Braziūčio raštai, I, II ir III tomai, po 15 dol.

A. Gustaičio, Algis Trakys ir Taksiuskas Šleivys, vaikams nuotykių, 2 dol.

J. Vizbaro, Alšėnų kunigaikštė, 8 dol.

Č. Butkio, Teisėjo atsiminimai, 10 dol.

A. Kairio, Po Damoklo kardų, I tom. 5 dol., II tom. 8 dol.

A. Barono, Mirti visada suspėsi, 8 dol., įrišta 10 dol.

Persiuntimui pridėdama 1 dol.

Šios ir kitos naujausios lietuviškos knygos, lietuviškos muzikos plokštelės ir įvairūs suvenyrai gaunami Darbininko administracijos, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

kelios iliustracijos — bažnyčios iš lauko, bažnyčių vidus, karo sunaikintos bažnyčios, kaip jos atrodė prieš sunaikinimą, kaip dabar atrodo.

Tai labai iškalbus ir vaizdus albumas apie lietuviškas bažnyčias, kurias okupantas visom pastangom nori sunaikinti. Ši knyga kaip tik ir išsaugos tas bažnyčias ateičiai. Knyga turi 480 puslapių. Jos kaina 23 dol. Įrišta į kietus viršelius. Gaunama Darbininko administracijoje.

Tėv. dr. Viktoras Gidžiūnas, OFM, rūpinasi lietuvių tarpe paminėti šv. Pranciškaus 800 metų sukaktį. Tuo klausimu jis rašė Darbininke, o dabar padarė net 4 pasikalbėjimus Amerikos Balsui šv. Pranciškaus sukakties tema. Pirmi du pasikalbėjimai liečia pranciškonų vienuoliją, vienuoliško gyvenimo esmę. Kiti du kalba apie pranciškonų misijas įvairiuose kraštuose, kaip jie atėjo į Lietuvą, pranciškonų veiklą Mindaugo laikais ir vėlesniais Gedimino, Vytauto laikais, pranciškonų veiklą Lietuvą apkrikštijant 1387 metais. Visi keturi pasikalbėjimai bus perduoti per lietuviškąją Amerikos Balso skyrių į Lietuvą.

Kristina Grabnickaitė gegužės 1 baigė Floridos valstybinį universitetą ir gavo gailastingos sesers bakalaurą diplomą. Toliau žada studijuoti medicinos mokslus. Ji yra dukra Mildos Karmazinaitės-Grabnickienės, kurios broliai ir seserys gyvena Woodhavene. Ir ji su šeima gyvena Huntingtone, Long Island. Į Floridą išsikėlė prieš dešimtį metų.

Pianistė Audronė Veblaitytė, Irenos ir Juliaus Veblaičių dukra, muziką studijuoja Indianos universitete. Ji dalyvauja amerikiečių New Jersey klasikinės muzikos orkestre, universitete dalyvauja klasikinės muzikos ansamblyje. Dažnai akomponuoja lietuviškuose koncertuose. Jos tėvai gyvena Union, N.J.

Aldona Stasiukevičienė iš Newington, Conn., atsiuntė 20 dol. auką Darbininkui paremti. Darbininko administracija už auką dėkoja.

Kultūros Židiniui New Yorke ieškomas ūkvedys — prižiūrėtojas. Pageidaujama 2 asmenys (vyras ir žmona). Geros atlyginimo ir apsigyvenimo sąlygos Kultūros Židinyje. Dėl informacijų skubiai kreiptis šiuo adresu: A. Šilbajoris, 85-00 107 Street, Richmond Hill, N.Y. 11418. Telefonu skambinti vakarais 212 846-7636.

Neužmiršk lietuviškos spaudos! Skaityk ir platink ją!

Pagyvenusiai porai (Richmond Hill, Queens) reikia padėjęs šeiminkės. Skambinti vakarais 516 378-7025 arba 212 631-5171.

Į maldininkų kelionę Auriesville, N.Y. eina du autobusai iš Kultūros Židinio 7:30 v.r., sustoja prie Shalins Funeral įstajos Woodhavene. Kelionė — 18 dol., įskaitant ir pietus šv. Kazimiero parapijos salėje Amsterdam, N.Y. Pietus rengia klebonas kun. K. Balčys ir Marytė Šalinskienė dovanai. Kviečiami pasinaudoti šia gražia išvyka.

Išnuomojamas kambarys moteriai Woodhavene, prie parko. Galima naudotis virtuve. Skambinti 441-1215.

Išnuomojamas kambarys su baldais vyrui arba moteriai Woodhavene, N.Y. Skambinti: 212 847-7306.

Išnuomojamas 3 kambarių butas su baldais, 107-15 Atlantic Ave. N., Richmond Hill, pas Aleksandrą Kondratą. Skambinti — 441-0693.

QUEENS COLLISION CENTER INC. Expert auto body works — Ducco painting — Welding — Frames straightened — Fiber glass work. John R. Chicavich, 131-13 Hillside Avenue, Richmond Hill, N.Y. 11418. 24 hr. towing phone HI 1-6666. Towing after 6:00 — 843-6677.

MONY — Dr. M. Siemoneit, lietuvis, draudžias sveikatą, nedarbingumą, pensijas, gyybę. (N.Y., N.J. ir Conn.). Apsidrausdami pas jį, sutaupysit 30%-50% premijos mokėjimą. Draudimo įvairios grupės, kurias galite pasirinkti. Skambinti dieną: 201 964-3500. Vak., savaitgaliais 201 654-3756.

Jinai ir trys gintarai — dainuojantis New Yorko vienetas lankėsi Californijoje ir su dideliu pasisekimu koncertavo San Francisco ir Los Angeles miestuose. Taip juos, aprenktus praeito amžiaus pradžios drabužiais, nufotografavo viena foto studija. Iš k. Vytautas Daugirdas, Juozas Nakutavičius; antroje eilėje — gitaristas L. Voevutko, Danutė Striugaitė, Zenonas Jurys. Jie visi dėkoja Californijos lietuviams už tokį šiltą jų priėmimą.

KASOJE 5 MILIJONAI

Rugsjūcio 9 New Yorke įvyko reikšmingas KASOS kredito unijos tarybos posėdis. Buvo pranešta, kad, nepaėjus nė dvejim su puse metų nuo KASOS įsikūrimo, indėlių suma jau viršija 5 milijonus dolerių. Visi indėliai yra padėti valdžios apdraustose institucijose arba išduoti į užstatais garantuotas paskolas. Iš uždirbtų palūkanų KASOS nariams-taupytojams išmokami aukšto procento dividendai. Tam tikras pajamų procentas yra laikomas atsarginiam rezerve, kaip to reikalauja valdžios nuostatai.

Lietuvių Kultūros Fondo (Lietuvių Kultūros Židinio) vadovybė, liepos 20 apsvačiusi tradicinio Naujų Metų sutikimo baltiaus rengimą, nutarė siūlyti New Yorko organizacijom tokį parengimą suruošti. Dėl mokesčio už patalpas Židinio valdyba nutarė tartis su suinteresuotom organizacijom. Prašoma skambinti Lietuvių Kultūros Fondo valdybos pirmininkui Algirdui Šilbajoriui, tel. 846-7636.

DĖMESIO STUDENTAMS!

Lietuviai studentai, kurie pradės mokslą ar jau mokosi medicinos universitete Guadala-hara, Meksikoje, prašomi tuojau paskambinti (ar jų tėvai) dėl gyvenimo sąlygų informacijų Liuduvi Jagminui 1 (617) 697-6602, arba rašyti: 61 Orange St., Bridgewater, Mass. 02324.

MALDININKŲ KELIONĖ — MANIFESTACIJA UŽ KENČIANČIĄ — KOVOJANČIĄ LIETUVĄ

Shrine of the North American Martyrs, Auriesville, N.Y. Exit No. 27 — New York State Thruway 1982 rugsjūcio 29, sekmadienį
 1 val. Gintės Damušytės paskaita: "10 metų L.K.B. Kronikos"
 2 val. Kryžiaus Kelias iš Kronikos ir Sibiro maldaknygės
 4 val. Koncelebracinės mišios lietuviškai
 Pamokslą sako kun. K. Pugevičius
 Gleda Brooklyno Apreiškimo parapijos choras
 Vietą autobuse galima užsisakyti pas Marytę Shalins
 Telefonas 212 296-2244

Organizuoja
 Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa
 351 Highland Blvd. Brooklyn, NY 11207
 Telefonas 212 647-2434